

En budget för trygghet, skola och omsorg

Liberalernas i Eskilstunas
förslag till årsplan 2024

Eskilstuna är en fantastisk stad. Det finns mycket att vara stolt över och det är mycket som blivit bättre jämfört med förut. Där friheten växer, där växer människor och drömmar blir till verklighet. Det handlar om att gå till en bra skola med duktiga lärare som hjälper elever att nå sin fulla potential. En del elever vill bli arkitekter, vissa vill bli byggarbetare och andra vill jobba inom skolan. I vårt Eskilstuna får alla plats i vårt framtida samhällsbygge. Eskilstuna ska ge alla barn möjlighet att kunna forma sina liv, få möjlighet till en trygg uppväxt och framtid. Ingen ska lämnas utanför eller hållas tillbaka.

Sverige går just nu igenom en tung, ansvarsutkrävande, ekonomisk tid. Under året har inflationen tangerat 10% och effekterna av detta kommer att vara minst sagt påtagligt för familjer såväl som kommuner och regioner när de ska budgetera för kommande år. Inflationen påverkar direkt kommunens kostnader för pensionerna vilket har gjort att flera kommuner och regioner har känt sig tvungna att höja skatten för att klara av sina åtaganden. Liberalerna i Eskilstuna väljer att inte höja skatten, vi gör detta för att undvika att lägga ytterligare belastning på kommunens redan hårt kämpande familjer. Vi väljer att lägga en budget i balans, med ett noll i resultat. Detta gör att vi kan spara den resultatutjämningsreserv som kommunen har till framtiden, vilket är ansvarsfull politik.

Otryggheten i Eskilstuna kan inte beskrivas som annat än skenande. Sett till antalet invånare har Eskilstuna haft flest skjutningar i landet de två senaste åren. Vi är genuint oroad över Socialdemokraternas och Moderaternas oförmåga att hantera denna kris. Det är vår tydliga uppfattning att man bättre måste klara av att kombinera de socialt förebyggande insatserna med de repressiva åtgärderna. Vi behöver fånga upp barn med riskbeteende betydligt tidigare och börja arbeta med detta i förskoleåldern. Denna prövande period kommer att kräva ett starkt politiskt ledarskap för att vi ska komma ut starkare på andra sidan.

Skolan i Eskilstuna släpar efter. I snitt presterar Sverige betydligt bättre än vad Eskilstuna gör och den här utvecklingen är oacceptabel. Liberalerna har flera förslag för att förbättra skolan. Bland annat vill vi höja skolpengen och lärarlönerna samt satsa på mindre klasser och fler speciallärare på lågstadiet. Vi redovisar våra skolsatsningar utförligt i budgeten.

Omsorgen behöver utvecklas. Omsorgsverksamheten i Eskilstuna behöver bli skarpare. För att åstadkomma detta har vi bland annat förslag på att införa rätten att själv välja utförare av hemtjänst, inrätta ett demensboende för yngre samt säkerställa tryggheten genom att införa bakgrundskontroll vid arbete inom omsorg och LSS samt införa språkkrav vid anställning. De övriga förslagen och satsningarna redogör vi tydligare för längre ned i vår budget.

Trots att världen kontinuerligt, under en mycket lång tid, har blivit en bättre plats att bo på finns en del orosmoln i horisonten. Flertalet konfliktzoner runt om i världen, bland annat Ukraina, Israel och Syd kinesiska havet, utgör risker för Sverige och vår säkerhet. Eskilstuna kommun behöver vara beredd att göra sin del för att kunna hantera kriser och konflikter på hemmaplan.

Det ska vara lätt att flytta till eller bo i Eskilstuna. Vår stads mål ska naturligtvis vara att erbjuda en sverigedandande skola, vård och omsorg i en kommun där människor är trygga. Samtidigt får inte skatten i Eskilstuna utgöra en last för redan hårt pressade familjer. Det är därför av stor vikt att de investeringar som nu planeras inte får leda till att vi i framtiden behöver höja skatten för att möta upp de stora kapitalkostnader som följer.

Liberaler är framtidsoptimister. Vi blundar inte för dagens problem. Vi vet att de går att lösa. Med liberal politik skapar vi en starkare stad där barn går i bra skolor med duktiga lärare, där människor går till arbetet och känner framtidstro. Vi ska skapa en stad där vi känner oss trygga på gator och torg och där valfriheten präglar äldreomsorgen. Aldrig någonsin har Liberalerna behövts mer än nu i Eskilstuna. Sverige ska vara möjligheternas land och Eskilstuna ska vara möjligheternas stad. För alla.

Camilla Cederlöf
Gruppledare

Erika Rydja Sandvik
Vice gruppledare

Eva Karlsson
Fullmäktigeersättare

Johan Graff Andersson
Fullmäktigeersättare

Innehållsförteckning

<i>Sammanfattning av Liberalernas budget:</i>	6
En kunskapsfokuserad skola.....	6
Ett Eskilstuna där du slipper vakna till ljudet av sirener.....	6
En värdig omsorg.....	7
<i>Utbildning – klassresan börjar i klassrummet.</i>	8
Förskolenämnden.....	8
Uppdrag till förskolenämnden:.....	9
Grundskolenämnden.....	9
Uppdrag till grundskolenämnden:.....	10
Gymnasienämnden.....	11
Uppdrag till gymnasienämnden.....	11
<i>Anpassad skola</i>	11
<i>Ett tryggt Eskilstuna</i>	13
Kultur- och fritidsnämnden.....	13
Ett starkt kulturliv.....	13
Idrotts- och föreningsliv – en central livsnerv i Eskilstuna.....	13
Trygghet.....	14
Uppdrag till kultur- och fritidsnämnden:.....	14
<i>Socialnämnden</i>	15
Sociala insatser till barn och unga.....	15
Missbruksvården.....	16
Uppdrag till socialnämnden:.....	17
<i>Vård- och omsorgsnämnden</i>	18
En värdig äldreomsorg.....	18
Människor med funktionsnedsättning.....	19
Uppdrag till vård- och omsorgsnämnden:.....	20
<i>Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden</i>	22
Uppdrag till arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden:.....	23
<i>Samhällsbyggnadsnämnden</i>	24
Uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden.....	25
<i>Miljö- och räddningstjänstnämnden</i>	26
Uppdrag till miljö- och räddningstjänstnämnden.....	27
<i>Torshälla stads nämnd</i>	28
<i>Servicenämnden</i>	29
Uppdrag till Servicenämnden.....	29
<i>De kommunala bolagen</i>	30
Uppdrag till kommunledningskontoret.....	31
Övergripande.....	31

Jobb och näringsliv.....	31
Utbildning.....	32
Trygghet och brottslighet.....	32

Sammanfattning av Liberalernas budget:

I Liberalernas budget för 2024 prioriterar vi skolan, tryggheten och omsorgen. Detta återspeglas i de ekonomiska prioriteringar vi gör. Nedan följer en sammanfattning av våra huvudsakliga prioriteringar vilket är skola, trygghet och en värdig omsorg.

En kunskapsfokuserad skola

I Liberalernas budget väljer vi att inte göra några besparingar eller ställa några effektiviseringskrav på skolan. Skolans ekonomi är ansträngd och då det är platsen för lärande och lägger grunden för framtiden måste den prioriteras.

Förskolan lägger grunden för framtida lärande och därför vill vi säkerställa att barngruppernas storlek inte blir för stora, framför allt i tider som denna när Eskilstuna kommun varslar och omplacerar personal inom förskolans verksamheter. Vi behöver vara vaksamma på att lokaler inte försvinner och att kompetensförsörjningen vidhålls då vi om några få år ser en ökning av antalet barn i förskolan. Eskilstuna kommun behöver se över det sätt de säkerställer trygghet och säkerhet för de barn som behöver särskilt stöd i förskolan.

Alla elever har rätt till en trygg skolmiljö fri från mobbning och störande mobiltelefoner. Skolan ska vara en plats för lärande och lärare ska få mer tid till undervisning genom att minska lärarnas administration. Vi vill även se över hur vi kan minska elevers digitala användande för ökad läs- och skrivförmåga. Genomlysning ska göras över lärarnas arbetsuppgifter i syfte att avlasta personal och frigöra tid till det pedagogiska arbetet. Varje elev i Eskilstuna ska ges rätt förutsättningar att lyckas i skolan. De elever som är i behov av extra stöd i skolan ska få det. För elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen ska särskilda insatser göras i form av extra läxhjälp, lovskola, särskilda undervisningsgrupper, tidiga stödinsatser och införandet av en spetsklass. Ingen elev ska lämnas efter eller hållas tillbaka i Eskilstuna kommun.

En bra skola är biljetten till framtiden för alla barn, oavsett vilka förutsättningar man har med sig hemifrån. Det ska vara attraktivt att arbeta på skolor i Eskilstuna och vi vill ge lärare och personal på förskolor och skolor bättre arbetsvillkor och en bättre lönesättning. Vi vet att alla barn är olika och därför måste skolan anpassas bättre för elever i behov av särskilt stöd och elever som nyligen kommit till Sverige. Rätt stöd i skolan är en rättvisefråga- inte en kostnadsfråga. Det ska finnas tid för lärare och personal att se varje elev. Vi vill även satsa på elevhälsan för att möta utmaningen med ungas psykiska hälsa.

Ett Eskilstuna där du slipper vakna till ljudet av sirener

För att skapa ett tryggare Eskilstuna behöver vi kraftsamla och arbeta mot den gängkriminalitet som breder ut sig i en skrämmande hastighet. Vi vill införa fler väktare i områden som upplevs otrygga och även sätta upp fler kameror, vilket är en nödvändighet då många inte längre vågar vittna. Antalet skjutningar ökar och de kriminella räds inte längre att skjuta mitt på dagen, i bostadsområden där oskyldiga vistas, bland lekande barn, i närheten av skolor och förskolor. För att förhindra nyrekryteringen behöver polis, skola och socialtjänst skapa ett tydligare samarbete och arbetet måste börja lägre ner i åldrarna. Unga som begår sitt första brott ska därför genomgå ett allvarssamtal med polis och socialtjänst i anslutning till begånget brott i syfte att informera om konsekvenser av sitt handlande och förhindra fortsatta kriminella handlingar. Socialsekreterare med full myndighetsutövning bör i större utsträckning arbeta mer operativt ute på fältet och även vara placerade på polisstationen.

Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och våld i nära relation behöver intensifieras. Vi vill kartlägga hur utbrett det hedersrelaterade våldet är på våra skolor, vi vill att det ställs krav på föreningar som mottar föreningsbidrag så att de tydligt tagit avstånd mot hedersförtryck, vi behöver upprätta en jourtelefon för att snabbt kunna hjälpa de som behöver snabb hjälp och vi måste öka kunskapen kring hur de som inte uppfyller heteronormen i hederskulturer utsätts. Vi vill även säkerställa att fler lägenheter finns tillgängliga för de som söker skydd och flyr en relation präglad av våld. Där har KFAST ett extra stort ansvar att tillhandahålla lägenheter snabbt och utan inkomstkrav.

En värdig omsorg

I vårt Eskilstuna ska vård och omsorg präglas av valfrihet för de som får insatser och vi ska därför aktivt arbeta för att införa Lagen om valfrihet inom hemtjänsten. Vid anställning inom äldreomsorg och LSS ska det finnas språkkrav och bakgrundskontroller för att säkerställa en trygg och säker omsorg. Vi vill även öka personalkontinuiteten inom omsorgen och att det fortsättningsvis ges möjlighet att välja om man vill få matlådor levererat dagligen.

Vi vill förbereda en omstrukturering av äldreomsorgen och LSS-verksamheterna i syfte att skapa förutsättningar för kontinuitet, stabilitet, mer valfrihet och trygghet för vårdtagare och anhöriga. Kommunen ska aktivt arbeta för att öka statusen på vårddyrket och därigenom öka attraktiviteten inom dess yrkesområde. Ett mer aktivt arbete behöver genomföras i arbetet med en resursförstärkning i de kommunala verksamheterna och vi vill satsa mer på Anhörigcentrum och deras viktiga arbete.

Vi behöver utveckla arbetet för dem med demens och som är i yngre ålder. Anpassat boende med aktiviteter och en miljö som passar barn behöver tas fram skyndsamt för allas möjlighet att leva i en familjenära relation.

Utbildning – klassresan börjar i klassrummet

Skolan behöver vara en plats där varje elev får förutsättningar att lyckas. Där är vi inte i dag. Utbildning är en av grundstenarna i vårt liberala demokratiska samhälle – och vi vill göra mer för att Eskilstuna ska ha ett utbildningsystem i världsklass. Det börjar i förskolan och hela vägen upp till universitetet och forskarnivå.

När vår skola är som bäst är den fantastisk – men allt för ofta brister den. Eskilstunas elever och lärare förtjänar en skolpolitik som vågar möta skolans utmaningar och som alltid sätter kunskap i första rummet.

För Liberalerna handlar kunskapsfokus i skolan om att alla barn och unga ska få förutsättningar att nå sin fulla potential. Likvärdighet för oss betyder att alla elever ska få växa. Elever som halkar efter ska få stöd, och elever som kan gå före ska få utmaningar. Det kräver en skolpolitik som står för kunskap, värnandet av lärarnas kunskapsuppdrag och som ser behovet av höga förväntningar på alla elever.

Det finns en direkt koppling mellan en ofullständig skolgång och högre sannolikhet för arbetslöshet. Arbetslösheten i Sverige behöver bli lägre och fler behöver klara av sin skolgång, därför behöver elever och studenter ha en hög närvaro.

Förskolenämnden

Liberalerna motsätter sig de nedskärningar som sker inom förskolan och som riskerar att öka barngruppernas storlek och få minskad personaltäthet som konsekvens. Barn med funktionsnedsättningar har blivit av med sina assistenter och delårsrapporter visar att förvaltningen inte vet hur dessa nedskärningar kommer att påverka barn och personal. Liberalerna tillskjuter därför pengar för att möta de nedskärningar som sker och där personal kan komma att behöva återanställas.

Kommunen behöver även aktivt arbeta för att få fler legitimerade förskollärare i våra verksamheter. Idag ligger Eskilstuna markant under rikssnittet för antalet anställda legitimerade förskollärare. Förskollärarnas och barnskötarnas respektive arbetsuppgifter ska vara tydliga. Ett tak ska sättas på barngruppernas storlek för att minska de största barngrupperna och att riktlinjer för barngruppernas storlek följs.

Liberalerna motsatte sig avskaffandet av pedagogisk omsorg (dagbarnvårdare) i kommunal regi. Det måste finnas god tillgång till pedagogisk omsorg för att säkerställa små barns olika behov och föräldrarnas valfrihet. Reglerna för antagning till förskolan ska vara utformade att man inte tappar sin plats i kön eller behöver göra en ny ansökan för att man tackar nej till ett andra- eller tredjehandsval.

Skärmfria miljöer skapar bättre förutsättningar för barns lärande och utveckling i förskolan. Trots detta så har skärmanvändningen i skolväsendet ökat de senaste åren. Skärmanvändningen bidrar till sämre språkutveckling, försämrade inlärning och koncentrationssvårigheter. Regeringen genomför därför åtgärder för att minska skärmtiden. Skolverket ska få i uppdrag att ta bort kraven i förskolans läroplan som säger att digitala läromedel ska användas i förskolan. Förskolans utbildning ska i huvudsak vara skärmfri för barnen. Vi vill att Eskilstuna går i bräschen för detta. Tillsammans går vi från skärm till pärm.

Uppdrag till förskolenämnden:

- ◇ Höja lönerna för förskollärare.
- ◇ Se över behovet av särskilt stöd i tidigare ålder.
- ◇ Stärka personal i arbetet med särskilt begåvade elever.
- ◇ Inrätta assistenttjänster i förskolan.
- ◇ Inför ett tak för barngruppernas storlek i förskolan.
- ◇ Se över hur användandet av digitala hjälpmedel kan minska i förskolan.
- ◇ Erbjud personalen i förskolan vaccin kostnadsfritt för att minska sjukfrånvaron.

Grundskolenämnden

Kommunens mål för grundskolan ska sättas på ett sådant sätt att både elever med så väl svaga som starka resultat sporras till att förbättra sina resultat. Skolan ska anpassas till den enskilde elevens förmåga och ingen får bli bortglömd eller hållas tillbaka i sin utveckling.

Utan kunskaper i det svenska språket blir det en stor utmaning att inhämta kunskaper i något annat ämne. Särskilt fokus måste sättas på att de nyanlända eleverna, som kommer till Sverige sent under grundskoletiden, får möjlighet att nå grundskolans mål. Även matematikundervisningen behöver stärkas. Elever med svårigheter måste få mer hjälp. Ingen ska lämna lågstadiet utan att kunna läsa, skriva och räkna. Att slussa eleverna vidare till gymnasiet med otillräckliga kunskaper är att betrakta som ett svek mot eleverna.

Att få en ny skola i Mesta är något som Liberalerna har arbetat för under flera år. Inför valet 2022 valde Socialdemokraterna att, efter påtryckningar från Liberalerna, börja prata om att bygga en ny skola i Mesta och samlade även boende i området till en informationsträff. Det presenterades även då ett förslag på en plats där skolan skulle lokaliseras och byggas på, vilket sen snabbt drogs tillbaka efter valet i september 2022. Idag ser vi att Socialdemokraterna och Moderaterna väljer att påbörja bygget av en ny skola först 2028 vilket är ett stort svek mot de boende i Mesta. Liberalerna väljer att tidigarelägga skolbygget och att årskurserna F-3 ska gå

kvar i de nuvarande lokalerna och att årskurs 4-9 ska gå i den nybyggda skolbyggnaden.

Liberalerna anser att betyg måste ges tidigare än idag, redan från årskurs fyra, så att alla elever med stödbehov uppmärksammas i tid. Varje elevs kunskapsutveckling ska följas upp kontinuerligt. Tidig betygsättning ökar kraven på både lärare och elever och ger ett underlag för nödvändiga förbättringar i Eskilstunas skolor.

En språkstörning medför svårigheter för eleven att tillägna sig läs- och skrivinläring, vilket ligger till grund för det fortsatta lärandet. Skolans krav har ökat vilket gör det svårare för elever med språkstörning att nå godkända resultat och Eskilstuna har idag höga siffror gällande elever som går ut skolan utan fullständiga betyg. I skollagen står tydligt att alla elever ska få hjälp att nå godkända kunskapsmål. De elever som uppvisar svårigheter har rätt till extra hjälp och stöd och här anser vi i Liberalerna att Eskilstuna kommun som huvudman har alla möjligheter att ge elever med tal- och språksvårigheter möjligheten att lyckas i skolan genom att Eskilstuna kommun anställer skollogoped och knyter dem till elevhälsan.

Uppdrag till grundskolenämnden:

- ◇ Höja lönerna för lärare.
- ◇ Snabbt påbörja byggnation av Mesta skola årskurs 4-9.
- ◇ Tydliggöra och permanenta förstelärartjänsterna.
- ◇ Arbeta drog förebyggande i kommunens skolor.
- ◇ Förstärk elevhälsan med fler skolsköterskor, kuratorer och logopedier.
- ◇ Arbeta för fler vuxna i skolan för att säkerställa tryggheten för elever och personal.
- ◇ Aktivt arbeta för att minska lärarnas administration.
- ◇ Inför aktivt skolval.
- ◇ Inför central rättning av de nationella proven för att frigöra mer tid för lärarna att fokusera på sina elever.
- ◇ Inför fler särskilda undervisningsgrupper för de elever som behöver extra stöd under sin skolgång.
- ◇ Uppmuntra till införandet av betyg från årskurs fyra.
- ◇ Stärka personal i arbetet med särskilt begåvade elever.
- ◇ Arbeta för att elever i anpassad grundskola, årskurs 7-9, ska ha sin fritidsverksamhet i grundskolans lokaler.

Gymnasienämnden

Liberalerna vill att gymnasieskolan ska bli mer specialiserad. Vi behöver höja den akademiska kvaliteten på våra teoretiska utbildningar och utveckla gymnasieprogram som ger våra unga studenter möjlighet att direkt gå i arbete på de växande företag vi har i Eskilstuna. Vi ska i framtiden kunna erbjuda våra elever samtliga högskoleförberedande nationella program.

Alla gymnasieskolor skall ha en blandning av teoretiska och praktiska program. Även om matematik och naturvetenskap är viktigt måste även den klassiska bildningens roll i skolan försvaras.

Vi måste motivera fler att vilja studera vidare. Liberalerna anser att vi behöver fler yrkesförberedande utbildningar som leder till arbete och att dessa ska prioriteras högre. Lärlingsutbildningen ska vidareutvecklas. För att motivera skoltrötta elever att fullfölja sina studier vill vi använda oss av möjligheten att kombinera sommarskola med sommarjobb.

Uppdrag till gymnasienämnden

- ◇ Att höja lönerna för lärare.
- ◇ Stärka personal i arbetet med särskilt begåvade elever.
- ◇ Förstärk elevhälsan med fler skolsköterskor, kuratorer och logopedier.
- ◇ Arbeta för fler vuxna i skolan för att säkerställa tryggheten för elever och personal.
- ◇ Arbeta drogförebyggande i kommunens skolor.
- ◇ Aktivt arbeta för att minska lärarnas administration.
- ◇ Våldspreventivt arbete ska finnas på samtliga gymnasieskolor för att förändra värderingar.
- ◇ Arbeta för att kommunala verksamheter och bolag i större utsträckning tillhandahåller praktikplatser till anpassad gymnasieskola.
- ◇ Söka statsbidragen för lärarassistenter i gymnasiet.

Anpassad skola

För eleverna i anpassad skola är det extra viktigt att få stimulans och utvecklas efter sin förmåga, känna arbetsglädje och trygghet. Även för anpassad skola gäller att huvuduppdraget är att förmedla kunskap efter de förutsättningar eleverna har. Anpassad skola ska värnas, utvecklas och få de resurser den behöver för att utvecklas och behålla den specialpedagogiska kompetensen. Barn- och utbildningsförvaltningen ska även aktivt arbeta för att säkerställa att rätt kompetens finns hos lärare i anpassad skola.

Då anpassad skola har ett ökat elevunderlag behöver även skolans lokaler utökas. Liberalerna vill därför att man ser över situationen och bygger ut för två nya

integrerade anpassade grundskolor i Eskilstuna kommun samt ser till att alla elever på högstadiet som behöver fritids ska få det i skolans lokaler.

Anpassad skolas resultat ska redovisas och följas upp på samma sätt som andra skolformer. Vad gäller rapportering av kränkningar och liknande ska anpassad skola redovisa detta separat.

På alla nationella program av anpassad gymnasieskola ingår det i skolplanen minst 22 veckors APL- även i dagligt tal kallat praktik. Eleverna på anpassad gymnasieskola har dock svårare att få tag på praktikplatser, både på grund av sina funktionsnedsättningar men även till viss del på grund av fördomar om huruvida eleverna kan genomföra en praktik eller inte. För att säkerställa att eleverna följer skolplanen och kan genomföra sin praktik (APL) vill vi att kommunens verksamheter i större grad tillhandahåller praktikplatser till dessa elever.

Eskilstuna står inför stora utmaningar med droger, ungdomskriminalitet och rekrytering. För att arbeta mer aktivt mot rekryteringen behöver fler insatser göras lägre ner i åldrarna. Det är därför viktigt att Trygga unga finns på alla skolor och möter unga på så väl grundskolor, gymnasieskolor såväl som anpassad skola. I ett förebyggande arbete mellan flera förvaltningar ska ett arbete initieras mot anpassad skola för att minska risken för att förhindra att elevgruppen blir föremål för rekrytering.

Uppdragen för anpassad skola återfinns under respektive skolkapitel.

Ett tryggt Eskilstuna

Kultur- och fritidsnämnden

Ett starkt kulturliv

Kultur är en viktig del i ett öppet och utvecklande samhälle. Konst, litteratur, musik, teater och andra kulturformer spelar en avgörande roll för att utmana invanda normer och tankebanor, skildra olika perspektiv av samhället och stimulera engagemang, kreativitet och personlig utveckling. Ett rikt och aktivt kulturliv bidrar även till Eskilstunas attraktionskraft, vilket i förlängningen leder till att fler företag etablerar sig och fler människor bosätter sig i staden. Utgångspunkten för den liberala kulturpolitiken är att gynna kvalitet men inte lägga sig i kulturens innehåll eller utformning. Målet är att förbättra förutsättningarna för konstnärligt skapande och bildning i bred bemärkelse.

Liberalerna vill att yrkesutövande konstnärer ska kunna verka i Eskilstuna med omnejd. Vi vill därför att kommunen utreder möjligheten att inrätta en större ateljéverkstad där konstnärer kan hyra in sig på kortare eller längre tid, samtidigt som det finns möjlighet till utbildning och kursverksamhet.

Studieförbunden har en central plats i det svenska samhället då de fungerar som bildningscenter, kulturarenor och demokratiska möjliggörare. Vi vill att stödet till Eskilstunas folkbildande verksamheter ska präglas av långsiktighet och att stödet måste kvalitetssäkras för att undvika oegentligheter och premiera verksamheter som bidrar till minskade utbildningsklyftor och höjd bildningsnivå.

Bibliotekens roll är central inom den liberala kulturpolitiken. Genom biblioteken så kan alla människor, oavsett bakgrund eller ekonomisk förmåga, få tillgång till böcker, tidskrifter, internet och en mängd andra utbildande- och underhållande aktiviteter i lugn och inspirerande miljö. Det är därför viktigt att biblioteken har generösa öppettider och att man ska kunna besöka ett bibliotek alla veckans dagar under hela året. Det är även viktigt att biblioteken finns nära invånarna och att satsningar på stadsdelsbibliotek fortsätter. Kommunen bör även utreda hur biblioteken kan utvecklas för att i framtiden bli än mer tillgängliga och bidra till ökat läsande och kunskapssökande hos unga.

Eskilstuna ska fortsätta arbetet mot att fungera som fristad för förföljda författare och kulturutövare. Det är en insats för yttrandefriheten i världen, samtidigt som det berikar Eskilstunas konst- och kulturliv.

Idrotts- och föreningsliv – en central livsnerv i Eskilstuna

Tillgång till motionsmöjligheter, idrott och ett aktivt föreningsliv är en viktig del i ett hälsosamt och socialt hållbart samhälle. Föreningar som erhåller föreningsstöd av Eskilstuna kommun ska se till att ledare för barn- och ungdomsverksamheter lämnar utdrag ur belastningsregistret. Dessutom ska föreningarna arbeta mot hedersrelaterat våld och förtryck samt säkerställa HBTQI-personers rättigheter.

Liberalerna anser att det är viktigt att idrotts- och fritidsanläggningar är flexibla så att vi inte bygger oss fast i ett användningsområde. Vid varje ny- och ombyggnation ska hänsyn tas till äldres och personer med funktionsnedsättnings behov så att idrotts- och fritidsanläggningar blir inkluderande för alla.

Det är viktigt att ungdomar ges möjlighet att prova på olika idrotter för att sedan förhoppningsvis ansluta sig till en idrottsklubb. Idrotten är en jätteviktig del i skapandet av bra förebilder och i och med den stora utmaning vi har i Eskilstuna gällande kriminaliteten och rekryteringen långt ner i åldrarna blir detta ännu viktigare.

Vi vill att kommunen arbetar aktivt för att få ut idrottsföreningar på skolorna i Eskilstuna för att locka barn till idrott och en meningsfull fritid. Detta för att få fler barn i rörelse samtidigt som det kan bidra till att minska risken att lockas av de kriminella gängerna och bli rekryterade. De tränare/lagledare/aktiva spelare som tar ledigt från sitt jobb för att vara ute på skolor och introducera sin idrott för eleverna ska kompenseras om de drabbas av inkomstbortfall.

Trygghet

Eskilstuna står inför stora utmaningar med droger, ungdomskriminalitet och rekrytering. För att arbeta mer aktivt mot rekryteringen behöver fler insatser göras lägre ner i åldrarna. Det är därför viktigt att Trygga unga finns på alla skolor och möter unga på så väl grundskolor, gymnasieskolor såväl som anpassad skola. I ett förebyggande arbete mellan flera förvaltningar ska ett arbete initieras mot anpassad skola för att minska risken för att förhindra att elevgruppen blir föremål för rekrytering, något som barn- och utbildningsförvaltningen slagit larm om.

Vidare kan de socialsekreterare som är knutna till Trygga unga och som har myndighetsutövning arbeta mer proaktivt och följa med polis som kör hem en ungdom till vårdnadshavare. Kontakt tas då direkt med vårdnadshavare och behov kan upptäckas för att hjälpa så väl vårdnadshavare som den unge som körts hem. Detta ska ske i samarbete med socialförvaltningen dit socialsekreterarna är knutna.

Uppdrag till kultur- och fritidsnämnden:

- ◇ Införa söndagsöppet på stadsbiblioteket året runt.
- ◇ Skapa ett system med en kulturpeng för barn och unga i grundskolan.
- ◇ Utred behovet av antalet fritidsgårdar i kommunen.
- ◇ Utöka öppettiderna för EQUAL samt se över behovet av utökning av verksamheten på fler platser i kommunen.
- ◇ Införa lov och fritidsaktiviteter för ungdomar med funktionsnedsättningar för en meningsfull fritid.
- ◇ Utred lokalförsörjningen för idrotten och presentera lösningar på lokalproblem som finns.

Socialnämnden

Det medmänskliga ansvaret i Eskilstuna ska vara starkt. De viktigaste förpliktelseerna har vi mot de människor som har det svårast. Människor som söker hjälp och stöd hos kommunen ska få det på ett rättssäkert och jämlikt sätt och integriteten ska respekteras.

Liberalerna vill ha ett närmare samarbete mellan kommunens sociala insatser, arbetsförmedlingen och bostadsföretag för att arbeta för att inga barn ska behöva vara hemlösa i Eskilstuna. Detta känns viktigare än någonsin idag då vi i spåren av rådande ekonomiska läge med hög inflation har fler familjer fått försämrade ekonomi och levnadsvillkor.

Ett brett socialt arbete har också ett viktigt brottsförebyggande syfte. Socialtjänsten har en möjlighet att upptäcka barn och unga som riskerar att fara illa och som är på väg åt ett destruktivt håll, mot missbruk eller brottslighet. Tidiga och tydliga insatser kan ge dem en ny chans i livet och bespara samhället i övrigt både lidande och kostnader.

Ideella verksamheter såsom exempelvis Stadsmissionen och kvinnojouren är viktiga komplement i det sociala arbetet som gör stora insatser för människor i svåra situationer. Vi vill vara en god samarbetspartner till frivilligorganisationerna. Därför vill vi skapa ett mer organiserat samarbete med dem och deras viktiga arbete.

Sociala insatser till barn och unga

Hemmaplansalternativ och familjehemsplacering ska användas i så stor utsträckning som möjlig av såväl respekt för den enskilda människan som av kostnadsskäl. Samtidigt kan upphandlad vård vara bättre än den på hemmaplan i det fall den unga behöver lämna Eskilstuna för att till exempel bryta en kriminell livsstil. Därför är det viktigt att ta hänsyn till den enskilda människans behov och förutsättningar.

Familjehemmens situation behöver stärkas genom satsningar på obligatorisk utbildning och möjlighet för familjehem att träffa andra familjehem genom nätverksmöten ska erbjudas. Familjehemmen bör utbildas i hedersförtryck och en noggrannare matchning bör göras innan barnet placeras.

Liberalerna anser att det är viktigt med ett förebyggande arbete och att socialsekreterare finns där ungdomarna finns och rör sig. Framför allt bör de finnas ute på fältet på kvällar och helger när risken för konflikter och brott är som störst.

Ett brett socialt arbete har också ett viktigt brottsförebyggande syfte. Socialtjänsten har en möjlighet att upptäcka barn och unga som riskerar att fara illa och som är på väg åt ett destruktivt håll, mot missbruk eller brottslighet. Tidiga och tydliga insatser kan ge dem en ny chans i livet och bespara samhället i övrigt både lidande och kostnader.

I ett förebyggande arbete mellan flera förvaltningar ska ett arbete initieras mot anpassad skola för att minska risken och förhindra att elevgruppen blir föremål för rekrytering, något som barn- och utbildningsförvaltningen slagit larm om. Detta ska ske i samarbete med kultur- och fritidsförvaltningen samt barn- och utbildningsförvaltningen. Vidare kan de socialsekreterare som är knutna till Trygga unga och som har myndighetsutövning arbeta mer proaktivt och följa med polis som kör hem en ungdom till vårdnadshavare. Kontakt tas då direkt med vårdnadshavare och behov kan upptäckas för att hjälpa såväl vårdnadshavare som den unge som körts hem.

Unga som begår brott för första gången ska inom 48 timmar kallas till ett allvarssamtal tillsammans med socialtjänsten, polis och vårdnadshavare för att tydliggöra allvaret i det brott som begåtts och förklara vad konsekvenserna av detta blir.

Ungdomsjourer bedriver en viktig verksamhet kring ungdomars trygghet och mående. De arbetar dagligen med ungdomars utsatthet kring sexuellt och fysiskt våld. De stödjer unga som kämpar med psykisk ohälsa och där annan hjälp inte tillhandahålls på grund av långa köer till exempelvis BUP. Deras arbete är ett oerhört viktigt och det är därför prioriterat att stödja dem när de ansöker om medel till sin verksamhet.

Missbruksvården

Liberalernas mål för missbrukarvården är att den ska vara individanpassad och inte anpassad till institutioner. Den enskilda människans behov av vård och eftervård ska nogra utredas och följas upp. Vården ska vara lättillgänglig, ha god kvalitet och skapa en möjlighet till ett friskt och värdigt liv. Det ska vara enkelt att söka sig till missbruksvården.

För att förhindra drogmissbruk krävs förebyggande insatser. Här är en god samverkan med föräldrar, skola och polis nödvändigt för att minska risken att hamna i drogmissbruk. Inom missbrukarvården är det viktigt att samarbetet ständigt förbättras i hela vårdkedjan genom en förstärkning av hemmaplansalternativ i kombination med kvalitetssäkrade institutioner och externa behandlingshem.

En god uppföljning och fortsatt stöd är viktigt för att nå långsiktigt goda resultat. Eftervården måste vidareutvecklas och förstärkas. Vi vill därför att en analys av den befintliga eftervården och en jämförelse med andra kommuner genomförs. Upphandling av missbrukarvård ska ske i konkurrens. Även här är ideell verksamhet ett viktigt komplement i det sociala arbetet.

Att ha ett boende som skapar en grundtrygghet är viktigt för alla. Den som har ett missbruk har många gånger svårt att få det behovet tillfredsställt. Kommunen har genom särskilda satsningar skapat bra boendeformer för en del grupper men det saknas fortfarande för dem med samsjuklighet.

Uppdrag till socialnämnden:

- ◇ Utveckla formella nätverk för familjehem.
- ◇ Utbilda familjehem i att stödja barn och unga som utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck.
- ◇ Utred möjligheten för fler platser åt kvinnor som lever i en missbrukstillvaro.
- ◇ Arbeta för att inga barn ska vara hemlösa i Eskilstuna.
- ◇ Återinföra en grupp socialsekreterare som arbetar uppsökande och tillsammans med polis som har fokus på ungdomar med riskbeteende.
- ◇ Inför allvarssamtal med unga när de begår sitt första brott.
- ◇ Skapa ett organiserat samarbete med verksamheter såsom Frivilligcentralen, Stadsmissionen och Kvinnojouren och säkra långsiktig finansiering.
- ◇ Säkerställa att ungdomsjourer får ekonomiska medel för att kunna fortsätta det viktiga arbetet kring till exempel trygghet, våld- sexuellt och fysiskt samt psykisk ohälsa.

Vård- och omsorgsnämnden

Liberalerna ser det som en av våra huvuduppgifter att värna vården och omsorgen av äldre och personer med funktionsnedsättningar. Omsorgen ska präglas av värdighet i Eskilstuna och alla ska bemötas med respekt och kunskap. Ett samhälles värderingar återspeglas i hur man behandlar de mest utsatta invånarna.

Kompetensförsörjningen inom vård- och omsorg de kommande 10 åren är en stor utmaning. Fler behöver lockas till yrket och det är viktigt att det sker mer aktivt i högstadiet för att locka elever att söka sig till vård- och omsorgsprogrammet. Fortsatt blir det tydligt att välfärdstekniken kommer vara ett viktigt komplement, för att de äldre ska kunna leva ett tryggt och självständigt liv samtidigt som personer med funktionsnedsättning skapar möjligheten att utforma sina egna liv. Välfärdsteknik blir viktig då kommunen, som det ser ut nu, inte kommer kunna bemästra personalbristen och behoven som finns framöver.

Vård- och omsorgsnämnden har stora utmaningar och stora satsningar behövs för att möta nuvarande och kommande behov utifrån ett ökat antal äldre och ett ökat antal vuxna personer med funktionsnedsättningar. Under de kommande åren spås en ökning på 36% av invånare i åldern 80+. Inom en 6 års period har den siffran ökat till 49%. Det handlar om enorma kostnadsökningar och investeringar som kommer behövas och därför måste vi satsa på goda och långsiktiga investeringar inom välfärden samtidigt som nya arbetssätt behövs tas fram för att möta framtidens behov.

En värdig äldreomsorg

Äldre i Eskilstuna som är i behov av omsorg har i dag inga möjligheter att påverka vem de ska få den hjälpen av. Att kunna välja vilken hemtjänstutförare man vill ha och vilket äldreboende man vill bo på ska vara en självklarhet. Liberalerna vill införa lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänsten i Eskilstuna. I dag finns inte den valfriheten i Eskilstuna vilket är en förutsättning för att stärka äldres självbestämmande. Självklart ska den som själv inte har möjlighet att välja omsorgsutförare garanteras en värdig äldreomsorg av god kvalitet inom den kommunala verksamheten.

Liberalerna har länge jobbat för det ska byggas fler trygghetsboenden i Eskilstuna, vi tycker därför det är glädjande att produktionen av dessa nu har kommit igång. För att möta upp befolkningsutvecklingen vill vi därför att Eskilstuna kommun säkerställer att en fortsatt nybyggnation av dessa sker samt att de med fördel kan byggas utanför city. Detta för att skapa möjligheter att kunna flytta till ett äldre- eller trygghetsboende och fortfarande bo kvar i den stadsdel man tidigare har bott i.

Friheten att välja boendeform måste bli större. Liberalerna i Eskilstuna vill återinföra önskeboendet - rätten till att själv få välja vart man vill bo när man blir gammal utan att riskera att hamna sist i bostadskön. De som är äldre kan själva, tillsammans med anhöriga, bestämma över sina liv bättre än politiker eller byråkrater. Att även kunna

leva livet ut tillsammans med den du älskar och levt ditt liv med är en mänsklig rättighet. Vi anser därför att parboendegarantin ska värnas och att det i all nybyggnation av omsorgsboenden finns lägenheter anpassade för två personer.

Att umgås med andra människor på lika villkor motverkar psykisk ohälsa, ensamhet och ökar livskvaliteten för äldre och därför ser vi liberaler det som en självklarhet att öppna upp restaurangerna på våra mötesplatser igen.

Våld mot äldre talas det allt för lite om och allt för få åtgärder har hittills vidtagits för skydda äldre som utsätts för våld. Den som blivit sårbar på grund av ålder och sjukdom kan lätt utnyttjas och kränkas. Det handlar om olika sorters våld, fysiskt, psykiskt, finansiellt och sexuellt. Vanvård räknas också dit. Kunskapen måste öka, de som utsätts måste få bättre stöd och möjlighet att anmäla våldet och inte minst måste alla som arbetar med äldre få mer kunskap och bättre förutsättningar att upptäcka våldet. Vi ser därför positivt på att det nu ska göras en nationell kartläggning om vad som görs för att förebygga och upptäcka våld i målgruppen och vilka insatser som ges till dem som blivit utsatta för våld.

Vi liberaler har alltid sett som vår uppgift att föra talan för de individer som har svårt att göra sig hörda. Som ännu en trygghetsåtgärd vill Liberalerna att det ska göras en obligatorisk bakgrundskontroll innan anställning påbörjas för de som ska arbeta inom vård, omsorg och LSS. Våra äldre och funktionsnedsatta är en av våra mest skyddsvärda personer och vi måste göra allt vi kan för att skydda dem då de inte alltid har möjligheten att skydda sig själva.

Människor med funktionsnedsättning

Att känna en tillhörighet och ha en meningsfull sysselsättning är viktig för alla kommunens invånare, alla vill känna sig behövda. Vi vill därför att Eskilstuna kommun tillsammans med arbetsförmedlingen jobbar för att få fler personer med funktionsnedsättning in i arbete. Den sysselsättning som erbjuds måste vara meningsfull och allra helst vara, eller likna, ett arbete på ordinarie arbetsmarknad. Kommunen bör som arbetsgivare se över och skärpa sina åtgärder för att öka deltagandet på den ordinarie arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning.

Eskilstuna kommer inom ett par år ha många unga vuxna som kommer vara i behov av eget boende. För att möta behovet och att det inte ska bli någon bostadsbrist behöver det finnas en plan för byggandet av nya gruppboenden samt att fler befintliga lägenheter behöver tillgänglighetsanpassas. Det kommunala bostadstillägget bör även göras tillgängligt för den som lever i egen lägenhet med personlig assistans. Idag kan endast den som bor på ett särskilt boende söka bostadstillägget vilket vi i Liberalerna anser är fel och vill se en ändring för detta då det ska vara varje människas rätt att bestämma om denne vill bo på särskilt boende eller i en egen lägenhet med personlig assistans.

Liberalerna vill utveckla fler mötesplatser för personer med funktionsnedsättning, som en del i det hälsofrämjande arbetet. Mötesplatsen ska stimulera till aktiviteter och sociala kontakter på befintliga arenor i samhället. Målet är att personer med funktionsnedsättning ska få ökade möjligheter att delta i samhällets gemenskap och fritidsaktiviteter. Liberalerna kommer därför fortsätta driva frågan om att införa "Kompiskortet" genom att kräva att befintliga PLUS-kortet utökas så att det gäller för fler diagnoser och från 12 års ålder. Detta för att fler barn och unga ska ha möjlighet att delta i fritidsaktiviteter med en kompis eller annan stödperson.

Personer med funktionsnedsättning ska känna trygghet och ha möjlighet att, precis som alla andra, leva aktivt och ha tillgång till kommunens hela utbud. En förutsättning för det är fortsatt tillgänglighetsanpassning av kommunikationer, offentliga byggnader och utemiljöer.

Uppdrag till vård- och omsorgsnämnden:

- ◇ Inför lagen om valfrihetssystem för hemvården i Eskilstuna.
- ◇ Nyttja frivilligorganisationer för att skapa en bättre livskvalitet för vårdtagarna under nämndens ansvarsområde.
- ◇ Inför obligatorisk bakgrundskontroll vid anställning inom vård, omsorg och LSS.
- ◇ Inför språkkrav vid anställning inom vård- och omsorg samt LSS.
- ◇ Förstärk och utveckla anhörigstödet. Säkerställ att anhörigstöd införs för de som anhörigvårdar personer under 18 år.
- ◇ Gör det kommunala bostadstillägget tillgängligt även för de som har biståndsbeslut men bor i egen lägenhet med personlig assistans.
- ◇ Säkerställ att all personal inom förvaltningen har utbildning i ergonomi, palliativ vård samt BPSD (beteendemässiga och psykiska symptom vid demens).
- ◇ Behåll möjligheten att få daglig leverans av matlådor inom hemtjänsten.
- ◇ Återinför önskeboendet och säkerställ parboendegaranti.
- ◇ Att i samverkan med servicenämnden återöppna restaurangerna på mötesplatserna.
- ◇ Inför flexiblare biståndsbeslut för när och var insatser ska utföras. En promenad ska till exempel kunna ersättas av en fikastund vid dåligt väder.
- ◇ Säkerställ samordning inom hemtjänsten gällande serviceenheten och nära vård så att inte utförande av insatser krockar.
- ◇ Samverka med Region Sörmland för att erbjuda utbildning till anhöriga och personliga assistenter till unga med funktionsnedsättning i hur viktiga hjälpmedel hanteras säkert.
- ◇ Införa Kompiskortet för barn och unga alternativt utveckla det befintliga PLUS-kortet.
- ◇ Utveckla nya mötesplatser för personer med funktionsnedsättning i kommunen för ökad delaktighet i samhället.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Att kunna försörja sig själv är vägen till ett självständigt liv – men många saknar vägar in till arbetsmarknaden. Vi vill göra det enklare för fler att få sitt första jobb. Återupprättandet av arbetslinjen och en tätare koppling mellan jobb och integration står i fokus. Människor behöver känna sig behövda. Liberalerna vill föra en politik som innebär att fler arbeten skapas. För många som står långt ifrån ordinarie arbetsmarknad behövs fördjupade och förstärkta satsningar på kommunens arbetsmarknadsavdelning. Den som har tappat självförtroendet kan återfå den tron på den egna förmågan genom att få anpassade arbetsuppgifter och få vara den av den sociala gemenskap som detta innebär.

Goda kunskaper i det svenska språket är nyckeln till integration och deltagande i samhället. SFI-undervisningen ska i så stor utsträckning som möjligt vara individanpassad för att ge en snabb och effektiv inläring eftersom nivåskillnaderna mellan eleverna är stora. Liberalerna var först med att vilja erbjuda SFI till ukrainska flyktingar vilket senare blev verklighet. Det är viktigt framöver är att SFI-undervisningen fortsätts att ges till de som flytt kriget i Ukraina oavsett om staten tillskjuter pengar eller ej.

Att kombinera yrkespraktik eller yrkesutbildning med studier i svenska har visat sig vara en verkningsfull väg till arbete och försörjning och bör därför utvecklas ytterligare. Det ska vara möjligt för elever att arbeta eller praktisera samtidigt som de läser på SFI eller svenska som andraspråk utan att det tar bort tid från skolundervisningen.

Tröskeln för ungdomar att ta sig in på arbetsmarknaden är alldeles för hög. Detta vill vi bemöta genom att införa fler lärlingsutbildningar, lärlingsjobb och ungdomsavtal som ger ungdomar en fot in på arbetsmarknaden. Vi vill också se över en möjlighet att ställa krav på praktik- och lärlingsplatser i upphandling för att kunna öka antalet elever på yrkesprogrammen. Att kombinera yrkespraktik eller yrkesutbildning med studier i svenska har visat sig vara en verkningsfull väg till arbete och försörjning och bör därför utvecklas ytterligare.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden ska arbeta tillsammans med vård- och omsorgsnämnden för att få fler personer med funktionsnedsättning i arbete. Att känna en tillhörighet och ha en meningsfull sysselsättning är viktigt för alla kommunens invånare, alla vill känna sig behövda. Därför väljer Liberalerna att göra denna tydliga prioritering.

Många av de som idag har försörjningsstöd är fullt arbetsföra och skulle med rätt åtgärder kunna arbeta heltid eller deltid. Ingen ska passivt gå på bidrag. För den som får tillfälligt försörjningsstöd av kommunen är aktivitet och påbyggnad av kompetens prioriterat. Kommunen ska fortsatt ställa rimliga krav på motprestation för att den som är arbetsföra ska få ut försörjningsstöd. Den sökande ska träffa så få handläggare som möjligt och samverkan måste ske med berörda aktörer som exempelvis Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan om så behövs.

Uppdrag till arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden:

- ◇ Möjliggör för SFI-elever att varva sin praktik med teoretisk undervisning.
- ◇ Fortsätta erbjuda SFI-undervisning till flyktingar från Ukraina.
- ◇ Arbeta tillsammans med vård- och omsorgsnämnden för att få fler personer med funktionsnedsättning i arbete.
- ◇ SFI-utbildningen bör ha ett företagarspår (SFF).
- ◇ Utveckla och erbjud ytterligare yrkesutbildning utefter arbetsmarknadens behov i samarbete med Eskilstunas näringsliv.

Samhällsbyggnadsnämnden

Under 2024 kommer en förflyttning ske av uppdrag från miljö- och räddningstjänstnämnden till stadsbyggnadsnämnden. I och med detta kommer stadsbyggnadsnämnden byta namn till Samhällsbyggnadsnämnden. Då nämnd och förvaltning ännu inte har slagits ihop och uppdrag flyttats finns en möjlighet att ytterligare något av uppdragen i från miljö- och räddningstjänstnämnden kommer flyttas hit till samhällsbyggnadsnämnden mot vad som anges i denna årsplan.

Kommunens fysiska planering ska skapa möjligheter för enskilda människors välbefinnande, kreativitet och initiativ. Det krävs mycket goda skäl för att med regleringar begränsa människors frihet, särskilt då det gäller deras egen egendom. Sådana skäl ska vara tungt vägande allmänintressen, som exempelvis att skydda viktiga miljövärden.

Staden ska vara grön och tillgänglig. Utbyggnaden av cykelbanor ska fortsätta och gångtrafiken behöver lyftas fram. Vi ska fortsätta arbetet med att göra Eskilstuna till en stad där vi underlättar vardagen så att såväl cykel som bil får ta plats. En förstudie om det nya resecentrum ska initieras och frågan om parkeringshus och utomhusparkering ska tas med i den förstudien. Kommunen behöver skyndsamt införa fler parkeringsplatser med laddstolpar för att möta det ökande antalet laddningsbara fordon i Eskilstuna. Parkeringsnormen behöver ses över då dagens beräkningar inte stämmer överens med hur Eskilstunas invånare nyttjar och äger bilar.

Trafiksituationen i innerstaden vid rusningstid är oacceptabel. Vi måste öka trafikkapaciteten genom centrum och det genom att till exempel flytta på vissa övergångsställen som ligger vid rondeller samt se över att ha fler trafikfiler vid högersvängar för att minska bilköer. För att staden ska vara tillgänglig vintertid måste snöröjningen förbättras och insatserna utvärderas varje år för framkomligheten för såväl bil som cykel och gångare.

För att fler människor ska kunna få plats att bo i centrala Eskilstuna bör vi börja bygga högre hus utan att vi inkräktar på parker och grönområden eller tar bort parkeringar. Det bör utredas om det går att bygga fler våningar på redan befintliga hus i centrum för att ytterligare förtäta stadskärnan. Vid byggnationer bör det, så ofta det går, finnas kommersiella lokaler i gatuplanet för att säkerställa ett levande gaturum.

En bra genomtänkt stadsplanering och belysning minskar brottsligheten. Klotter ska saneras omgående och Liberalerna säger ja till muralmålningar men nej till kommunala klotterplank.

Kulturlandskapet utvecklas och förändras kontinuerligt och bör få fortsätta göra så. Istället för att passivt bevara kulturlandskapet förespråkar vi att det utvecklas.

Restriktionerna när det gäller byggande på landsbygden och omvandling av fritidshus till permanentboende bör lättas. Regler som handlar om estetik och hårda begränsningar av boyta ska tas bort.

Ån som slingrar sig genom Eskilstunas centrum ska tas till vara på ett bättre sätt. Det finns mycket att utveckla både på vattnet och längs dess stränder. Vi föreslår att en båtbygga skall anläggas i stadsparken och att kommunen fortsatt erbjuder entreprenörer att bedriva verksamheter som lockar invånare, besökare och turister att vistas där. Kommunen bör även ge möjligheten till entreprenörer att bygga och bedriva café och restaurang på Strömsholmen.

Stadens lekparker och parker ska vara trygga, tillgängliga och även vara stimulerande för alla. Vi behöver därför fortsätta arbeta med säkerheten kring våra lekparker i staden samt införa Liberalernas förslag om att installera en eller flera rullstolsgungor så att även de personer som är rullstolsbundna ges möjlighet att gunga och känna pirr i magen.

Uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden

- ◇ Ta fram planer för att fortsätta att utveckla och behålla ett levande å-stråk.
- ◇ Öka säkerheten runt ån genom belysning, staket och andra åtgärder.
- ◇ Installera en eller flera rullstolsgungor i offentlig miljö.
- ◇ Snabba upp processen för att bygga ut Mesta skola.
- ◇ Projektera och bygga fler hundrastgårdar.
- ◇ Påbörja planeringen av ny knutpunkt för busstrafiken.
- ◇ Inför parkering med p-skiva i centrum under sommarmånaderna.
- ◇ Utredda förutsättningarna för att införa parkering med p-skiva i centrum året runt.
- ◇ Säkerställ att det finns tillräckligt med parkeringsplatser i centrum när många centrala parkeringsytor upplåts till byggnation och arbeta för en högre P-norm.
- ◇ Installera fler laddstolpar.
- ◇ Planera för en ny ringled inklusive planskild korsning mellan väg och tåg vid Stålforsbron.
- ◇ Planera och genomföra åtgärder för ökad framkomlighet i trafiken.
- ◇ Öppna upp Drottninggatan för all trafik.
- ◇ Se över flytt av övergångsställen i vissa rondeller.
- ◇ Möjliggöra för fler extra trafikfiler i högersvängar vid gator där bilköer ofta uppstår.

Miljö- och räddningstjänstnämnden

Under 2024 kommer en förflyttning ske av uppdrag från miljö- och räddningstjänstnämnden till stadsbyggnadsnämnden. I och med detta kommer stadsbyggnadsnämnden byta namn till samhällsbyggnadsnämnden. Vilket namn miljö- och räddningstjänstnämnden får är vid inlämnande av denna Årsplan och budget är inte fastställt. Vi omnämner därför nämnden som miljö- och räddningstjänstnämnden i våra texter. Då nämnd och förvaltning ännu inte har slagits ihop och uppdrag flyttats finns en möjlighet att ytterligare något av uppdragen i denna årsplan kommer att flyttas över härifrån och till samhällsbyggnadsnämnden i framtida årsplan.

Verksamheten inom miljö- och räddningstjänsten är slimmad i flera omgångar samtidigt som kommunens invånarantal växer. Med fler invånare ökar inkomna larm för räddningstjänsten. Det blir allt svårare att klara dubbellarm, vilket kan få förödande konsekvenser. Det finns en risk att det inte finns resurser till både räddning och släckning samtidigt. Följden blir att det blir mer omfattande skador, eftersom räddningen prioriteras. Det handlar i främsta rummet om trafikolyckor, automatlarm och sjukvårdslarm (till exempel hjärtstopp).

Räddningstjänsten har en hög beredskap i Eskilstuna. Dessvärre är bemanningen betydligt lägre än genomsnittet i landet och vi får svårt att klara exempelvis större bränder, epidemier eller liknande.

Vi anser att det är viktigt att säkerställa konfliktfria uttryckningar på minsta möjliga tid och vill därför att Räddningstjänsten alltid är delaktig i beslut som påverkar framkomligheten i trafiken i kommunen. Räddningstjänsten har idag problem med ledtiderna och att i klass 1-larmen hinna fram inom 10 minuter.

Vill att Eskilstuna kommun certifierar sig som en vattensäker kommun. Genom en certifiering visar vi tydligt att vi vill öka vattensäkerheten och höja tryggheten för allmänheten och kommuninvånarna. Att ha kunskap i vattensäkerhet och att kunna simma är den billigaste livförsäkringen en människa kan ha.

Brandstationen i Ärla behöver renoveras och bland annat anpassas för den kvinnliga personalen alternativt att omlokaliseras till flygplatsen/logistikparken. Planerna på att bygga ytterligare en brandstation i Eskilstuna är något Liberalerna välkomnar.

För de tillfällen då det är kris eller problem med dricksvattnet måste det finnas en nödvattenplan. En sådan har inte Eskilstuna kommun vilket vi liberaler vill att det införs, skyndsamt. Vid större vattenläckor eller om vattnet blir förorenat och det inte räcker att koka det måste Eskilstuna kommun förse invånarna med dricksvatten. Med en nödvattenplan finns beredskap för den typen av händelser och den säkerställer även att kommunen har vattentankar om invånarna får hämta vatten ifrån. Det ska även finnas en planering över hur reservvatten tankarna ska placeras geografiskt så att vatten räcker till alla som bor i aktuellt område.

Restauranger och andra nöjesetablissemang i centrum som uppfyller kraven bör få utöka sitt öppethållande till 03.00.

Idag är det tillåtet med alkoholförtäring i den östra delen av Stadsparken med undantag av lekparken som finns där. Alkoholförtäringen får ske måndag–torsdag mellan 17.00–22.00 i juli månad. Liberalerna vill att det ska vara tillåtet alla veckans dagar och att det fortsättningsvis ska gälla mellan 17.00–22.00. Vi vill även att det ska vara tidsbegränsat och gälla under maj till september. Vi vill även att området utökas så att det även gäller Strömsholmen och Rothoffsparken.

Många äldre känner sig otrygga då det inte vet hur de ska agera om deras partner drabbas av plötsliga andningsproblem eller hjärtstopp. För att öka tryggheten ska därför äldre erbjudas anpassad utbildning i hjärt- och lungräddning.

Uppdrag till miljö- och räddningstjänstnämnden

- ◇ Fakturera förvaltningar den tid som ligger utanför det lagstadgade uppdraget
- ◇ Initiera kontakter med berörda parter för att förbättra insatstiden vid hjärtstopp.
- ◇ Erbjudna äldre anpassad utbildning i hjärt- och lungräddning.
- ◇ Certifiera Eskilstuna som en vattensäker kommun.
- ◇ Säkerställa att kommunen har en nödvattenplan.
- ◇ Låt restauranger och krogar ha öppet till 03.00.
- ◇ Utöka antalet platser och dagar i veckan där det är tillåtet att förtära alkohol i våra centrumnära parker.

Torshälla stads nämnd

Torshälla ska vara attraktivt att bo i, att flytta till och besöka. Invånarna ska ha tillgång till bra skolor, god miljö med varierande gröna områden, bra kommunikationer och attraktivt boende. Företagare ska ha tillgång till mark att bygga på och lämpliga lokaler att flytta till. Alla ska bli bra bemötta och få snabb handläggning i kommunen exempelvis när det gäller bygglov, vatten- och avloppsfrågor eller miljöprövningar.

Åns olika flöden genom Torshälla ger orten mycket av dess karaktär. Vi behöver med varsam hand värna och utveckla möjligheterna till ett mer aktivt liv kring Torshällas vattenmiljöer. Det kan ske genom att öppna upp för promenadstråk, fria ytor och båttrafik som synliggör vår gamla livsnerv.

Båthamnen i Torshälla är ett exempel som har potential att utvecklas än mer till ett välbesökt område. Att skapa liv och rörelse vid hamnen behöver inte enbart vara ett kommunalt åtagande utan även andra aktörer är välkomna.

Torshällas kulturprofil och historia är en stark grund för utveckling av besöksnäringen. Tillsammans med åns alla vattenspeglar och närheten till Mälaren ger det goda möjligheter att skapa en attraktiv stad som lockar många turister. Det ska vara estetiskt tilltalande att besöka Torshälla. Liberalerna anser att det är av stor vikt att bevara Holmbergsparkens karaktär och inte bygga hus i direkt anslutning till parken enligt den planering som finns.

Samverkan mellan kommunen, föreningslivet och näringslivet måste stärkas för att öka besöksnäringen i Torshälla.

Liberalerna föreslår att Torshälla stads nämnd ska avvecklas och att respektive ansvarsområde går över till berörd nämnd.

Servicenämnden

Servicenämnden är en utförar- och produktionsnämnd som primärt bistår andra nämnder vid upphandlingar samt tillhandahålla och utföra tjänster. Nämnden ska med god kvalitet bistå nämnderna och löpande prioritera serviceuppdrag som leder till kostnadsbesparingar och effektiviseringar för kommunen, utan att det ska påverka kvalitén inom måltidsorganisationen.

Uppdrag till Servicenämnden

- ◇ Prioritera serviceuppdrag som leder till effektiviseringar.
- ◇ Utredda och genomföra besparingar inom kommunikation.
- ◇ Identifiera och föreslå kostnadsreducerande prioriteringar i sina serviceuppdrag som bedöms generera kostnadsbesparingar och hemtagning hos kommunen eller enskild förvaltning.
- ◇ Återöppna restaurangerna på kommunens mötesplatser.

De kommunala bolagen

Eskilstuna Kommunföretag AB är moderbolag i en koncern bestående av:

- ◇ Eskilstuna Kommunfastigheter AB
- ◇ Eskilstuna Energi och Miljö AB
- ◇ Destination Eskilstuna AB
- ◇ Eskilstuna Logistik och Etablering AB

Bolagen har att såsom en sammanhållen och inbördes beroende verksamhet främja den enskilde kommunmedlemmens intressen. Bolagens verksamhet ska bedrivas på affärsmässiga grunder, med begränsat risktagande och skälig avkastning på insatta medel på kort och lång sikt inom ramen för gällande lagar, förordningar samt styrdokument och direktiv beslutade av kommunfullmäktige.

Bolagen ska följa kommunens policy avseende medarbetarnas könsfördelning och etnicitet och på annat sätt verka för att kommunens prioriterade område gällande integration verkställs.

Bolagen ska ha som mål att uppnå soliditetsmål om minst 15 % för att uppnå betryggande framtidsresultat. Bolagen ska upprätta enhetliga, årliga budgetar samt affärsplaner. Moderbolaget ska även upprätta en affärsplan på aggregerad nivå.

Liberalerna i Eskilstuna har den principiella uppfattningen att de kommunala bolagen inte ska konkurrera med det privata näringslivet. Verksamheter som helt eller delvis gör detta bör avyttras eller avvecklas. Avyttringen ska ske på affärsmässig grund vid avyttring ska särskild hänsyn tas till att uppbyggnad av privata monopol inte sker. Kommunen har dock ett ansvar att tillhandahålla bostäder, energiförsörjning, vatten- och avlopp samt renhållning åt kommunens medborgare och därför ska vi inte avyttra delar av EEM som föreslagits.

I de bolag som bedriver verksamhet inom områden som är av stor samhällsnytta och som inte konkurrerar med det privata näringslivet, såsom exempelvis infrastruktur, och som inte kan bedrivas på kommersiell grund bör driftformen ses över och kommunal förvaltning övervägas.

Ägarens krav riktas mot Eskilstuna Kommunföretag AB i sin helhet. Bolaget ska i sin tur fördela dessa inom för bolagen övergripande verksamheter och utifrån soliditetsmål, riskbedömningar, eftersträvd självfinansieringsgrad samt andra marknadsmässiga eller andra relevanta bedömningar inom den totala verksamheten.

Uppdrag till kommunledningskontoret

Övergripande

- ◇ En genomgång av externa projekt och engagemang ska genomföras med syftet att reducera omfattning och kostnad.
- ◇ En genomgång av kommunens politiska överbyggnad och dess respektive stöd i organisationen görs med syfte att reducera omfattning och kostnad.
- ◇ En extern aktör tas in för att genomlysa den kommunala byråkratin och föreslå effektiviseringar.
- ◇ Se över lönesättningen för svårrekryterade yrkesgrupper.
- ◇ Utred vilka områden av kommunens verksamhet som är lämpliga för kundvals- och pengsystem.
- ◇ Öka nivån på exploateringen för att öka intäkterna.
- ◇ Utredda och genomföra besparingar inom administration.
- ◇ Effektivisera upphandlingsprocesserna.

Jobb och näringsliv

- ◇ Ta övergripande ansvar för skapandet av enkla jobb.
- ◇ Ett system med villkorade insatser från näringslivet till samma nivå som sökta medel från kommunstyrelsen till olika projekt ska utredas.
- ◇ Gör om riktlinjerna för handelsetableringar.
- ◇ Ta fram konkreta åtgärder för att underlätta för utlandsfödda att snabbt komma i egen försörjning.
- ◇ Utformningen av ett system för utmaningsrätt inom kommunal verksamhet ska utredas.
- ◇ Vidareutveckla servicedeklarationerna till garantier och utarbeta ett sanktionssystem.

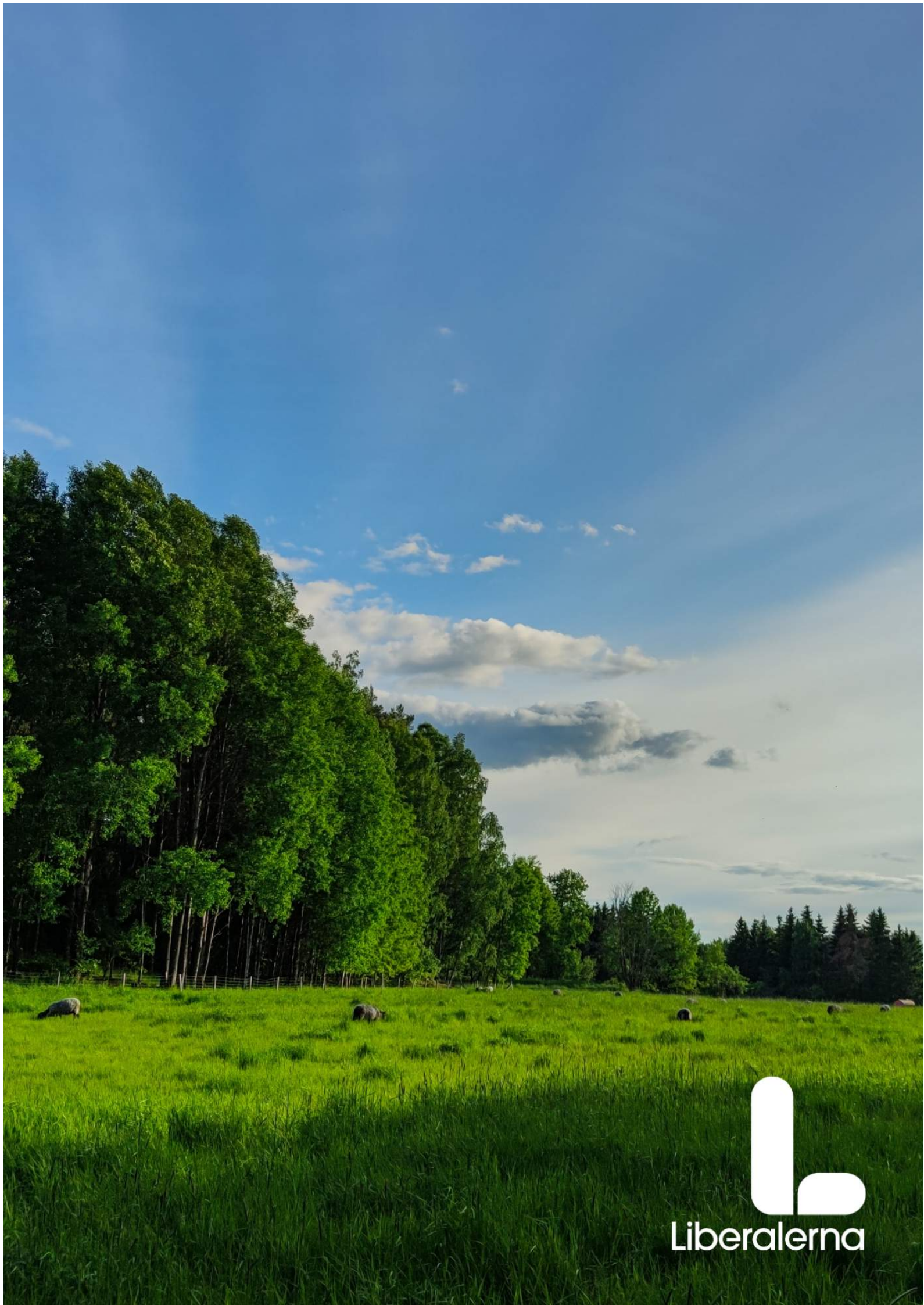

Utbildning

- ◇ Höja skolpengen.

Trygghet och brottslighet

- ◇ Genomför en kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck i kommunen.
- ◇ Komplettera planen mot våldsbejakande extremism med konkreta mål och åtgärder.

Liberalerna

FÖRUTSÄTTNINGAR

	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Utdebitering	22,02	22,02	22,02	22,02	22,02
Folkmängd 1/11 året innan	107 490	107 857	107 907	108 628	109 270
Inflationspåslag	2,0%	1,5%	2,0%	2,0%	2,0%
Internränta	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

Kommunalskatt och generella bidrag (mnkr)

	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Kommunalskatt	4 997,3	5 321,2	5 521,5	5 798,5	6 048,9
Inkomstutjämning	1 537,3	1 629,1	1 670,2	1 762,8	1 844,6
Kostnadsutjämning	250,1	270,3	236,5	238,1	239,5
Regleringsbidrag/-avgift	296,7	252,0	330,2	258,3	224,8
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämning	- 0,9	2,3	- 7,3	- 7,3	- 7,4
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slutreglering tidigare år	160,0	81,3	3,2	0,0	0,0
Generella bidrag från staten	24,7	21,5	10,0	0,0	0,0
Kommunal fastighetsavgift	207,9	216,5	220,0	220,0	220,0
Summa	7 473,1	7 794,1	7 984,3	8 270,4	8 570,4
Utveckling i %		4,3%	2,4%	3,6%	3,6%

Finansnetto (mnkr)

	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Finansiella intäkter	142,5	140,8	134,2	145,4	146,6
Finansiella kostnader	-108,0	-180,5	-167,3	-210,8	-248,8
Ordinarie utdelning kommunala bolag	140,5	139,3	140,0	140,0	140,0
Planerad extrautdelning kommunala bolag	0,0	181,7	81,0	1,0	1,0
Summa	175,0	281,2	187,9	75,6	38,8

RESULTATRÄKNING (mnkr)

	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Verksamhetens driftnetto	-6 854,2	-7 661,4	-7 816,8	-7 682,6	-7 872,2
Avskrivningar	-341,9	-327,2	-355,4	-371,7	-389,1
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	-7 196,1	-7 988,6	-8 172,2	-8 054,3	-8 261,3
Skatteintäkter och generella statsbidrag	7 473,1	7 794,1	7 984,3	8 270,4	8 570,4
Finansnetto	175,0	281,2	187,9	75,6	38,8
Årets resultat	452,0	86,7	0,0	291,7	347,9
Reavinster	-16,2	0,0			
Årets resultat - justerat balanskravsresultat	435,8	86,7	0,0	291,7	347,9
Årets resultat i procent	5,8%	1,1%	0,0%	3,5%	4,1%
Årest resultatmål, procent av skatteintäkter och generella statsbidrag	2,5%	1,0%	2,5%	2,5%	2,5%
4-årigt resultat, resultat i genomsnitt i procent av skatteintäkter och generella statsbidrag	4,0%	3,8%	2,8%	2,6%	2,2%
Budgetering av RUR			0,0	0,0	0,0
Resultat efter budgetering av RUR			0,0	291,7	347,9

Driftbudget, (mnkr)

Nämnder	Budget 2024
Kommunstyrelsen	492,5
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	505,6
Förskolenämnden	829,2
Grundskolenämnden	1 733,2
Gymnasienämnden	519,8
Kommunrevisionen	3,2
Kultur- och fritidsnämnden	364,5
Miljö- och räddningstjänstnämnden	102,4
Serviceämnden	0,0
Socialnämnden	571,3
Samhällsbyggnadsnämnden	409,2
Torshälla stads nämnd	47,5
Valnämnden	5,9
Vård- och omsorgsnämnden	2 298,7
Överförmyndarnämnden	13,8
	7 896,8

ÖVRIGA KOMMUNGEMENSAMMA KOSTNADER UNDER KOMMUNSTYRELSEN

	Budget 2024
Fastighetsenheten (klk)	2,3
Mark och exploatering (klk)	- 47,0
Friskolor (ks-gem)	0,0
Skaderegleringsutgifter	17,4
Pensionsutbetalningar (netto)	196,0
Miljöavgifter på personbilar och flyg	- 2,0
Riktade statsbidrag	- 21,0
Kommungemensam skolpeng	0,0
Internränta	- 140,0
Tjänsteköp från koncernbolagen	8,2
Finansiell leasing	3,9
Po-pålägg	0,0
Budgetregleringsposter:	
Ks allmänna	6,9
Kollektivtrafik	18,0
Reserv - oförutsett	0,0
Demografi skola	10,0
Demografi äldreboende	0,0
Kapitalkostnader - nya investeringar och helårseffekt tidigare år	14,0
Arena och bad	17,0
Arbetskör, vård- och omsorg och förskola	0,9
Digitalisering i syfte att sänka kostnadsnivå och stärka kvalitet	0,0
Trygghetsfrämjande och brottsförebyggande	0,0
Jobbcentrum	0,0
Trygghetsåtgärder finansierade av statsbidrag	0,0
Finansiering av extratjänster avn	0,0
Reserv - elkostnader	0,0
Feriepraktik	0,0
Operation trygga eskilstuna	0,0
Lönereserv	158,2
Idrott och föreningsliv	2,0
Sfi glappet och integrationssamordnare avn	61,7
Tolkkostnader sn	6,5
Prio 1	- 38,0
Summa verksamhetens driftnetto	8 171,8

NÄMNDER

	2024	2025	2026
Kommunstyrelsen	492,5	505,2	508,8
Ingående ram	491,9	491,9	491,9
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	23,7	36,4	40,0
Effektiviseringskrav, grund	-6,4	-12,8	-19,2
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	0,9	0,9	0,9
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	0,1	0,1	0,1
Inflation exkl. löneökningar	10,2	20,3	30,3
Trygga unga, mandatperiodsprojekt till drift	1,7	1,7	1,7
Digitalisering, mandatperiodsprojekt till drift	10,0	10,0	10,0
Projekt sänka kvinnors sjukfrånvaro	-2,0	-2,0	-2,0
Effektivare administration, effekthemtagning	-1,5	-1,5	-1,5
Drift av kongress och kulturhus	0,0	9,0	9,0
Flytt av personal KS bas HR till VON	-0,7	-0,7	-0,7
Flytt av bidrag för landsbygdsstöd	-0,1	-0,1	-0,1
Köp och sälj till basöverenskommelse	11,5	11,5	11,5
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	-23,1	-23,1	-23,1
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	-2,1	-2,1	-2,1
Arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck	1,5	1,5	1,5
Ökat intäktskrav exploatering	-10,0	-10,0	-10,0
EEC	-3,5	-3,5	-3,5
Ytterligare effektivisering och övriga besparing	-9,0	-9,0	-9,0

	2024	2025	2026
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	505,6	511,2	516,5
Ingående ram	488,2	488,2	488,2
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	14,8	20,4	25,7
Effektiviseringskrav, grund	-4,3	-8,6	-12,9
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	2,2	2,2	2,2
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	0,5	0,5	0,5
Inflation exkl. löneökningar	9,8	19,7	29,3
Jobbcentrum med mötesplatser, mandatperiodsprojekt till drift	10,0	10,0	10,0
Projekt rätt ersättningssystem	-1,0	-1,0	-1,0
Generellt statsbidrag, tillfälligt stöd med anledning av kriget i Ukraina	-1,8	-1,8	-1,8
Flytt av jurist & administratör	0,3	0,3	0,3
Köp och sälj till basöverenskommelse	-0,9	-0,9	-0,9
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	2,6	2,6	2,6
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	-1,4	-1,4	-1,4
Förstärkning SFi	4,0	4,0	4,0
Förskolenämnden	829,2	829,1	831,3
Anslagsfinansierad ram	47,6	47,4	47,3
Ingående ram	21,4	21,4	21,4
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	2,5	2,3	2,2
Effektiviseringskrav, grund	-0,3	-0,6	-0,9
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	0,1	0,1	0,1
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	0,1	0,1	0,1
Inflation exkl. löneökningar	0,2	0,3	0,5
Jobbcentrum med mötesplatser, mandatperiodsprojekt till drift	2,4	2,4	2,4
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	23,7	23,7	23,7
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,3	0,3	0,3
Vaccinering förskolepersonal	0,4	0,4	0,4
Lässatsning	3,0	3,0	3,0
Personalförstärkning	20,0	20,0	20,0

	2024	2025	2026
Förskola (volymersättning)	646,1	644,1	642,2
Ingående ram	643,3	643,3	643,3
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-2,6	-4,6	-6,5
Effektiviseringskrav, grund	-5,4	-10,8	-16,2
Effektiviseringskrav, grund, fristående skolor	-1,2	-2,4	-3,6
Demografi - utbildning	-23,2	-23,2	-23,2
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	3,1	3,1	3,1
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	0,7	0,7	0,7
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	5,2	5,2	5,2
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023, fristående skolor	1,2	1,2	1,2
Inflation exkl. löneökningar	0,3	4,4	8,6
Inflation exkl. löneökningar, fristående skolor	0,5	1,0	1,5
Omfördelning lokalersättning inom nämnd	-104,0	-104,0	-104,0
Statsbidrag för maxtaxa, intäkten direkt till FSN	-22,1	-22,1	-22,1
Omfördelning tilläggsbelopp mellan nämnder	32,5	32,5	32,5
Justering administrationskostnader	-1,9	-1,9	-1,9
Justering administrationskostnader fristående skolor	-0,4	-0,4	-0,4
Volymersättning fristående skolor flytt av belopp från centrala medel	135,0	135,0	135,0
Momsersättning fristående skolor	-9,2	-9,2	-9,2
Interkommunal intäkt flytt av belopp från centrala medel inkl. uppräknig	-2,2	-2,2	-2,2
Interkommunal kostnad flytt av belopp från centrala medel inkl. uppräknig	3,8	3,8	3,8
Arbetssskor	0,3	0,3	0,3
Arbetssskor fristående skolor	0,1	0,1	0,1
Köp och sälj till basöverenskommelse	-1,1	-1,1	-1,1
Korrigerig av förstärkning förskolan till följd av minskat statsbidrag	-11,9	-11,9	-11,9
Korrigerig av förstärkning förskolan till följd av minskat statsbidrag, fristående skolor	-2,7	-2,7	-2,7
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	5,4	5,4	5,4
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	5,4	5,4	5,4
prio 1 Fsn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
prio 2 Fsn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
prio 3 Fsn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
Förskola (lokalersättning)	135,5	137,6	141,8
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	135,5	137,6	141,8
Inflation exkl. löneökningar	2,1	4,2	8,4
Omfördelning lokalersättning inom nämnd	104,0	104,0	104,0
Lokalersättning fristående skolor flytt av belopp från centrala medel	24,5	24,5	24,5
Kompensation nya lokaler	4,0	4,0	4,0
Kompensation nya lokaler fristående skolor	0,9	0,9	0,9

	2024	2025	2026
Grundskolenämnden	1733,2	1734,6	1737,9
Anslagsfinansierad ram	95,0	93,1	91,3
Ingående ram	167,2	167,2	167,2
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-105,3	-107,2	-109,0
Effektiviseringskrav, grund	-2,5	-5,0	-7,5
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	1,0	1,0	1,0
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	0,1	0,1	0,1
Inflation exkl. löneökningar	0,7	1,3	2,0
Matematiksatsning Mälardalens universitet	-1,0	-1,0	-1,0
Operation trygga Eskilstuna	-2,5	-2,5	-2,5
Generellt statsbidrag, utbildning	0,4	0,4	0,4
Omfördelning tilläggsbelopp mellan nämnder	-36,4	-36,4	-36,4
Omfördelning tilläggsbelopp anslag till volymersättning	-63,7	-63,7	-63,7
Justering administrationskostnader	-1,4	-1,4	-1,4
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	33,1	33,1	33,1
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	2,5	2,5	2,5
Höjd skolpeng	24,6	24,6	24,6
Höjd skolpeng – anpassad skola	3,0	3,0	3,0
Förstärkt elevhälsa, inkl. skollogoped	3,0	3,0	3,0
Grundskola (volymersättning)	1217,3	1219,6	1223,2
Ingående ram	1172,1	1172,1	1172,1
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	38,5	40,8	44,4
Effektiviseringskrav, grund	-6,7	-13,4	-20,1
Effektiviseringskrav, grund, fristående skolor	-1,4	-2,8	-3,2
Demografi - utbildning	1,2	1,2	1,2
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	5,8	5,8	5,8
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	1,2	1,2	1,2
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	2,4	2,4	2,4
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023, fristående skolor	0,5	0,5	0,5
Inflation exkl. löneökningar	6,1	15,2	24,6
Inflation exkl. löneökningar, fristående skolor	1,3	2,6	3,9
Generellt statsbidrag, utbildning	-0,2	-0,2	-0,2
Omfördelning lokalersättning inom nämnd	-212,4	-212,4	-212,4
Omfördelning tilläggsbelopp anslag till volymersättning	63,7	63,7	63,7
Justering administrationskostnader	-9,7	-9,7	-9,7
Justering administrationskostnader fristående skolor	-2,0	-2,0	-2,0
Volymersättning fristående skolor flytt av belopp från centrala medel	218,1	218,1	218,1
Momsersättning fristående skolor	-15,3	-15,3	-15,3
Interkommunal intäkt flytt av belopp från centrala medel inkl. uppräknig	-23,9	-23,9	-23,9
Interkommunal kostnad flytt av belopp från centrala medel inkl. uppräknig	12,1	12,1	12,1
Kompensation nya lokalkostnader kök fristående skolor	0,3	0,3	0,3
Köp och sälj till basöverenskommelse	-2,6	-2,6	-2,6
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	6,7	6,7	6,7
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	6,7	6,7	6,7

	2024	2025	2026
Grundskola (lokalersättning)	282,6	283,4	284,2
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	282,6	283,4	284,2
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	0,0	0,0	0,0
Inflation exkl. löneökningar	0,8	1,6	2,4
Omfördelning lokalersättning inom nämnd	212,4	212,4	212,4
Lokalersättning fristående skolor flytt av belopp från centrala medel	42,7	42,7	42,7
Kompensation nya lokaler	20,9	20,9	20,9
Kompensation nya lokaler fristående skolor	4,2	4,2	4,2
Kompensation nya lokalkostnader kök	1,6	1,6	1,6
Anpassad grundskola (volymersättning)	121,6	121,3	121,0
Ingående ram	117,0	117,0	117,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	3,6	3,3	3,0
Effektiviseringskrav, grund	-1,0	-2,0	-3,0
Demografi - utbildning	15,9	15,9	15,9
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	0,6	0,6	0,6
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	0,9	0,9	0,9
Inflation exkl. löneökningar	0,3	1,0	1,7
Omfördelning lokalersättning inom nämnd	-13,9	-13,9	-13,9
Omfördelning tillägsbelopp mellan nämnder	1,1	1,1	1,1
Justering administrationskostnader	-0,2	-0,2	-0,2
Köp och sälj till basöverenskommelse	-0,1	-0,1	-0,1
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	1,0	1,0	1,0
Förändrat effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	1,0	1,0	1,0
Anpassad grundskola (lokalersättning)	16,7	17,2	18,2
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	16,7	17,2	18,2
Inflation exkl. löneökningar	0,5	1,0	2,0
Omfördelning lokalersättning inom nämnd	13,9	13,9	13,9
Kompensation nya lokaler	2,3	2,3	2,3
Gymnasienämnden	519,8	520,2	522,2
Anslagsfinansierad ram	49,0	48,5	48,0
Ingående ram	40,2	40,2	40,2
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,2	-0,3	-0,8
Effektiviseringskrav, grund	-0,6	-1,2	-1,8
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	0,2	0,2	0,2
Inflation exkl. löneökningar	0,1	0,2	0,3
Operation trygga Eskilstuna	-1,0	-1,0	-1,0
IOP ungdomsjouren Fria	-0,4	-0,4	-0,4
Flytt av personal SN till GN, KAA	2,1	2,1	2,1
Justering administrationskostnader	-0,2	-0,2	-0,2
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	8,6	8,6	8,6
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,6	0,6	0,6
Höjd skolpeng	7,0	7,0	7,0
Sammanslagning grundskolenämnden	-2,5	-2,5	-2,5
Höjd skolpeng – anpassad skola	2,0	2,0	2,0
Förstärkt elevhälsa, inkl. skollogoped	1,5	1,5	1,5

	2024	2025	2026
Gymnasiet (volymersättning)	343,5	343,2	343,1
Ingående ram	340,4	340,4	340,4
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,4	0,1	0,0
Effektiviseringskrav, grund	-2,7	-5,4	-8,1
Effektiviseringskrav, grund, fristående skolor	-0,8	-1,6	-2,4
Demografi - utbildning	4,2	4,2	4,2
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	1,5	1,5	1,5
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	0,5	0,5	0,5
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	0,1	0,1	0,1
Inflation exkl. löneökningar	1,3	4,1	7,1
Inflation exkl. löneökningar, fristående skolor	0,4	0,8	1,2
Generellt statsbidrag, utbildning	0,6	0,6	0,6
Omfördelning lokalersättning inom nämnd	-66,1	-66,1	-66,1
Omfördelning tilläggsbelopp mellan nämnder	2,6	2,6	2,6
Justering administrationskostnader	-2,7	-2,7	-2,7
Justering administrationskostnader fristående skolor	-0,8	-0,8	-0,8
Volymersättning fristående skolor flytt av belopp från centrala medel	97,9	97,9	97,9
Momsersättning fristående skolor	-6,8	-6,8	-6,8
Interkommunal intäkt flytt av belopp från centrala medel inkl. uppräknig	-63,5	-63,5	-63,5
Interkommunal kostnad flytt av belopp från centrala medel inkl. uppräknig	33,5	33,5	33,5
Resebidrag elever fristående skolor	1,1	1,1	1,1
Inackorderingsbidrag elever fristående skolor	0,7	0,7	0,7
Köp och sälj till basöverenskommelse	-0,6	-0,6	-0,6
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	2,7	2,7	2,7
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	2,7	2,7	2,7
Gymnasiet (lokalersättning)	92,3	93,5	95,9
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	92,3	93,5	95,9
Inflation exkl. löneökningar	1,2	2,4	4,8
Omfördelning lokalersättning inom nämnd	66,1	66,1	66,1
Lokalersättning fristående skolor flytt av belopp från centrala medel	20,7	20,7	20,7
Kompensation nya lokaler	3,1	3,1	3,1
Kompensation nya lokaler fristående skolor	1,0	1,0	1,0
Kompensation nya lokalkostnader kök	0,2	0,2	0,2
Anpassad gymnasieskola (volymersättning)	29,1	28,9	28,7
Ingående ram	36,2	36,2	36,2
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-7,4	-7,6	-7,8
Effektiviseringskrav, grund	-0,3	-0,6	-0,9
Demografi - utbildning	-2,0	-2,0	-2,0
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	0,2	0,2	0,2
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	0,2	0,2	0,2
Inflation exkl. löneökningar	0,0	0,1	0,2
Omfördelning lokalersättning inom nämnd	-5,6	-5,6	-5,6
Omfördelning tilläggsbelopp mellan nämnder	0,2	0,2	0,2
Justering administrationskostnader	-0,1	-0,1	-0,1
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,3	0,3	0,3
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,3	0,3	0,3
prio 1 Anp_Gmn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0

	2024	2025	2026
Anpassad gymnasieskola (lokalersättning)	5,9	6,1	6,5
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	5,9	6,1	6,5
Inflation exkl. löneökningar	0,2	0,4	0,8
Omfördelning lokalersättning inom nämnd	5,6	5,6	5,6
Kompensation nya lokaler	0,1	0,1	0,1
Kommunrevisionen	3,2	3,2	3,2
Ingående ram	3,8	3,8	3,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-0,6	-0,6	-0,6
Anpassning av ram	-0,6	-0,6	-0,6
Kultur- och fritidsnämnden	364,5	365,4	366,3
Ingående ram	336,1	336,1	336,1
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	22,4	23,3	24,2
Effektiviseringskrav, grund	-3,2	-6,4	-9,6
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	1,0	1,0	1,0
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	0,6	0,6	0,6
Inflation exkl. löneökningar	4,8	9,5	14,2
Kompensation kapitalkostnader	1,1	1,1	1,1
Jobbcentrum med mötesplatser, mandatperiodsprojekt till drift	4,0	4,0	4,0
Lovstöd, mandatperiodsprojekt till drift	5,0	5,0	5,0
Trygga unga, mandatperiodsprojekt till drift	12,2	11,6	11,0
Operation trygga Eskilstuna	-2,5	-2,5	-2,5
Flytt av bidrag för landsbygdssöd	0,1	0,1	0,1
Köp och sälj till basöverenskommelse	-0,7	-0,7	-0,7
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	6,0	6,0	6,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0
Söndagsöppet bibliotek	1,0	1,0	1,0
Trygghetsatsning	5,0	5,0	5,0
Miljö- och räddningstjänstnämnden	102,4	101,0	100,9
Ingående ram	99,8	99,8	99,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	2,7	1,3	1,2
Effektiviseringskrav, grund	-0,3	-0,6	-0,9
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	0,6	0,6	0,6
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	0,4	0,4	0,4
Inflation exkl. löneökningar	0,4	0,8	1,0
Kompensation kapitalkostnader	1,1	1,1	1,1
Effektivisering organisationsförändring	-1,0	-2,0	-2,0
Kostnader organisationsförändring	0,5	0,0	0,0
Köp och sälj till basöverenskommelse	-0,2	-0,2	-0,2
Nytt löne-/pensionsavtal SAP-R	1,2	1,2	1,2
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	-0,1	-0,1	-0,1
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	-0,1	-0,1	-0,1

	2024	2025	2026
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	571,3	567,6	565,7
Ingående ram	621,8	621,8	621,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-57,4	-61,1	-63,0
Effektiviseringskrav, grund	-9,3	-18,6	-27,9
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	2,5	2,5	2,5
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	0,9	0,9	0,9
Inflation exkl. löneökningar	7,0	14,0	20,8
Jobbcentrum med mötesplatser, mandatperiodsprojekt till drift	3,9	3,9	3,9
Trygga unga, mandatperiodsprojekt till drift	9,8	10,4	11,0
Obalanser	-50,0	-50,0	-50,0
Operation trygga Eskilstuna	-10,0	-10,0	-10,0
Generellt statsbidrag, föräldrarskapsstödprogram	-2,1	-2,1	-2,1
Skyddat boende kopplat till våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt avhopparsverksamhet	-5,0	-5,0	-5,0
Utökad bemanning socialsekreterare	-2,0	-4,0	-4,0
Flytt av personal SN till GN, KAA	-2,1	-2,1	-2,1
Flytt av jurist & administratör	-0,3	-0,3	-0,3
Köp och sälj till basöverenskommelse	-0,7	-0,7	-0,7
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	6,9	6,9	6,9
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	-3,1	-3,1	-3,1
Förstärkning fältande socialsekreterare med myndighetsutövning	3,0	3,0	3,0
Trygghetsvakter	4,0	4,0	4,0
Statsmissionen	3,0	3,0	3,0
Samhällsbyggnadsnämnden	409,2	410,1	412,7
Ingående ram	405,2	405,2	405,2
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	8,6	9,5	12,1
Effektiviseringskrav, grund	-4,8	-9,6	-14,4
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	0,8	0,8	0,8
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	0,6	0,6	0,6
Inflation exkl. löneökningar	7,5	14,7	22,1
Kompensation kapitalkostnader	6,8	6,8	6,8
Effektivisering organisationsförändring	-1,0	-2,0	-2,0
Kostnader organisationsförändring	0,5	0,0	0,0
Köp och sälj till basöverenskommelse	-1,8	-1,8	-1,8
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	-4,6	-4,6	-4,6
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	-1,6	-1,6	-1,6
Övriga besparingar och effektiviseringar	-4,0	-4,0	-4,0
P-skiva centrum	1,0	1,0	1,0

	2024	2025	2026
Torshälla stads nämnd	47,5	47,0	46,4
Ingående ram	51,7	51,7	51,7
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	1,0	0,5	-0,1
Effektiviseringskrav, grund	-0,6	-1,2	-1,8
Inflation exkl. löneökningar	1,1	2,1	3,2
Kompensation kapitalkostnader	0,7	0,7	0,7
Utveckling Torshälla hamn	-0,2	-1,1	-2,2
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	-5,2	-5,2	-5,2
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	-0,2	-0,2	-0,2
Avskaffad nämnd	-5,0	-5,0	-5,0
Valnämnden	5,9	2,6	5,9
Ingående ram	2,2	2,2	2,2
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	3,7	0,4	3,7
Effektiviseringskrav, grund	0,0	0,0	0,0
Inflation exkl. löneökningar	0,0	0,0	0,0
Förändrad ram valår	3,7	0,4	3,7
Vård- och omsorgsnämnden	2298,7	2300,9	2377,0
Ingående ram	2186,3	2186,3	2186,3
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	85,2	87,4	163,5
Effektiviseringskrav, grund	-32,8	-65,6	-98,4
Demografi - personer med funktionsnedsättning	16,5	33,0	49,5
Demografi - ordinärt boende	15,6	31,5	9,6
Demografi - vård och omsorgsboende	31,3	37,8	146,1
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	11,8	11,8	11,8
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	20,5	20,5	20,5
Inflation exkl. löneökningar	11,2	22,3	33,3
Generellt statsbidrag, minska antalet timanställda inom äldreomsorgen	10,0	0,0	0,0
Generellt statsbidrag, utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden	2,5	-2,5	-7,5
Flytt av personal KS bas HR till VON	0,7	0,7	0,7
Arbetskor	0,7	0,7	0,7
Köp och sälj till basöverenskommelse	-2,8	-2,8	-2,8
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	27,2	27,2	27,2
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0
Färska matlådor hemtjänsten	6,0	6,0	6,0
Förstärkt bemanning hemtjänsten	15,0	15,0	15,0
Förstärkt bakgrundskontroll	0,2	0,2	0,2
Utbildning palliativ vård	2,0	2,0	2,0
Övrig LSS-förstärkning	4,0	4,0	4,0
Överförmyndarnämnden	13,8	13,7	13,6
Ingående ram	13,8	13,8	13,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	-0,1	-0,2
Löneökningar jan-mar 2024 nivå ram 2023	0,1	0,1	0,1
Inflation exkl. löneökningar	-0,1	-0,2	-0,3

	2024	2025	2026
KOMMUNGEMENSAMMA KOSTNADER			
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
Fastighetsenheten (klk)	2,3	2,3	2,3
Ingående ram	2,3	2,3	2,3
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Mark och exploatering (klk)	-47,0	-132,0	-147,0
Exploatering (klk)	-50,0	-135,0	-150,0
Ingående ram	-150,0	-150,0	-150,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	100,0	15,0	0,0
Förändring exploateringsresultat	100,0	15,0	0,0
Mark och infrastruktur (klk)	3,0	3,0	3,0
Ingående ram	6,8	6,8	6,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-3,8	-3,8	-3,8
Markförvaltning positiva obalanser	-3,8	-3,8	-3,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-150,3	-150,3	-150,3
Volymersättning fristående skolor flytt av belopp från centrala medel	-159,3	-159,3	-159,3
Momsersättning fristående skolor	9,0	9,0	9,0
Interkommunal intäkt flytt av belopp från centrala medel inkl. uppräknig	2,0	2,0	2,0
Interkommunal kostnad flytt av belopp från centrala medel inkl. uppräknig	-2,0	-2,0	-2,0
Grundskola (skolpeng)	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	235,1	235,1	235,1
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-235,1	-235,1	-235,1
Volymersättning fristående skolor flytt av belopp från centrala medel	-264,0	-264,0	-264,0
Momsersättning fristående skolor	14,9	14,9	14,9
Interkommunal intäkt flytt av belopp från centrala medel inkl. uppräknig	22,0	22,0	22,0
Interkommunal kostnad flytt av belopp från centrala medel inkl. uppräknig	-8,0	-8,0	-8,0
Gymnasiet (skolpeng)	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	94,7	94,7	94,7
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-94,7	-94,7	-94,7
Volymersättning fristående skolor flytt av belopp från centrala medel	-118,4	-118,4	-118,4
Momsersättning fristående skolor	6,7	6,7	6,7
Interkommunal intäkt flytt av belopp från centrala medel inkl. uppräknig	50,0	50,0	50,0
Interkommunal kostnad flytt av belopp från centrala medel inkl. uppräknig	-33,0	-33,0	-33,0
Skaderegleringsutgifter	17,4	17,4	17,4

	2024	2025	2026
Ingående ram	14,7	14,7	14,7
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	2,7	2,7	2,7
Ökade kostnader för försäkring och säkerhet	2,7	2,7	2,7
Pensionsutbetalningar (netto)	196,0	-75,0	-143,0
Ingående ram	147,0	147,0	147,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	49,0	-222,0	-290,0
Förändring pensionskostnader	49,0	-222,0	-290,0
Miljöavgifter på personbilar och flyg	-2,0	-2,0	-2,0
Ingående ram	-2,0	-2,0	-2,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Riktade statsbidrag	-21,0	-21,0	-21,0
Ingående ram	55,0	55,0	55,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-76,0	-76,0	-76,0
Finansiering trygghet, Socialstyrelsen	6,3	6,3	6,3
Schablonersättning - flytt till egna budgettrader	-82,3	-82,3	-82,3
Kommungemensam skolpeng	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	-38,3	-38,3	-38,3
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	38,3	38,3	38,3
Statsbidrag för maxtaxa, intäkten direkt till FSN	22,1	22,1	22,1
Justering administrationskostnader	16,2	16,2	16,2
Internränta	-140,0	-150,0	-160,0
Ingående ram	-115,0	-115,0	-115,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-25,0	-35,0	-45,0
Ökad internränta till följd av ökade investeringar	-25,0	-35,0	-45,0
Tjänsteköp från koncernbolagen	8,2	8,4	8,6
Ingående ram	8,0	8,0	8,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,2	0,4	0,6
Inflation exkl. löneökningar	0,2	0,4	0,6
Finansiell leasing	3,9	3,9	3,9
Ingående ram	3,9	3,9	3,9
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Kollektivtrafik	18,0	18,0	18,0
Ingående ram	16,0	16,0	16,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	2,0	2,0	2,0
Allmänna & särskilda kollektivtrafiken	2,0	2,0	2,0

	2024	2025	2026
Reserv - oförutsett	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	20,0	20,0	20,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-20,0	-20,0	-20,0
Reserv osäkerheter	-20,0	-20,0	-20,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Reserv - oförutsett	0,0	0,0	0,0
Demografi skola	10,0	30,0	50,0
Ingående ram	20,0	20,0	20,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-10,0	10,0	30,0
Demografi - utbildning	-10,0	10,0	30,0
Demografi äldreboende	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	26,5	26,5	26,5
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-26,5	-26,5	-26,5
Demografi - vård och omsorgsboende	-26,5	-26,5	-26,5
Kapitalkostnader - nya investeringar och helårseffekt tidigare år	14,0	28,0	28,0
Ingående ram	33,4	33,4	33,4
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-19,4	-5,4	-5,4
Kompensation kapitalkostnader	-19,4	-5,4	-5,4
Arena och bad	17,0	19,0	19,0
Ingående ram	16,1	16,1	16,1
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,9	2,9	2,9
Ökat bidrag pga högre räntekostnader	0,9	2,9	2,9
Arbetskor, vård- och omsorg och förskola	0,9	0,9	0,9
Ingående ram	2,0	2,0	2,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-1,1	-1,1	-1,1
Arbetskor	-1,1	-1,1	-1,1
Digitalisering i syfte att sänka kostnadsnivå och stärka kvalitet	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	15,8	15,8	15,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-15,8	-15,8	-15,8
Mandatperiodsprojekt	-5,8	-5,8	-5,8
Digitalisering, mandatperiodsprojekt till drift	-10,0	-10,0	-10,0
Trygghetsfrämjande och brottsförebyggande	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	21,8	21,8	21,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-21,8	-21,8	-21,8
Mandatperiodsprojekt	6,9	6,9	6,9
Lovstöd, mandatperiodsprojekt till drift	-5,0	-5,0	-5,0

	2024	2025	2026
Trygga unga, mandatperiodsprojekt till drift	-23,7	-23,7	-23,7
Jobbcentrum	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	22,6	22,6	22,6
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-22,6	-22,6	-22,6
Mandatperiodsprojekt	-2,3	-2,3	-2,3
Jobbcentrum med mötesplatser, mandatperiodsprojekt till drift	-20,3	-20,3	-20,3
Trygghetsåtgärder finansierade av statsbidrag	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	6,3	6,3	6,3
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-6,3	-6,3	-6,3
Ökade kostnader finansierat av statsbidrag trygghet, Socialstyrelsen	-6,3	-6,3	-6,3
Finansiering av extratjänster avn	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	20,0	20,0	20,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-20,0	-20,0	-20,0
Finansiering av arbetsmarknadssatsningar	-20,0	-20,0	-20,0
Reserv - elkostnader	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	5,0	5,0	5,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-5,0	-5,0	-5,0
Reserv - elkostnader	-5,0	-5,0	-5,0
Feriepraktik	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	1,0	1,0	1,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-1,0	-1,0	-1,0
Feriepraktik	-1,0	-1,0	-1,0
Operation trygga Eskilstuna	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	9,9	9,9	9,9
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-9,9	-9,9	-9,9
Operation trygga Eskilstuna	-9,9	-9,9	-9,9
Lönereserv	158,2	351,8	536,6
Ingående ram	20,0	20,0	20,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	138,2	331,8	516,6
Löneökningar från april 2024	158,2	351,8	536,6
Löneökningar 2023 utöver budgeterad nivå på nämnderna 2023	-20,0	-20,0	-20,0
Idrott och föreningsliv	2,0	4,0	0,0
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	2,0	4,0	0,0
Satsning idrott och föreningsliv	2,0	4,0	0,0

	2024	2025	2026
SFI glappet och integrationssamordnare AVN	61,7	61,7	61,7
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	61,7	61,7	61,7
Schablonersättning - flytt till egna budgetrader	61,7	61,7	61,7
Tolkkostnader SN	6,5	6,5	6,5
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	6,5	6,5	6,5
Schablonersättning - flytt till egna budgetrader	6,5	6,5	6,5

	2024	2025	2026
Prio 1			
Politiska förändringar i årsplan	-38,0	-38,0	-38,0
Effektiviserad upphandlingsprocess	-38,0	-38,0	-38,0
FINANSIERING			
Kommunalskatt	-7984,3	-8270,4	-8570,4
Ingående ram	-7631,9	-7631,9	-7631,9
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-352,4	-638,5	-938,5
Skatteintäkter och generella statsbidrag	-352,4	-638,5	-938,5
Finansnetto exkl utdelning kommunala bolag	33,1	65,4	102,2
Ingående ram	43,5	43,5	43,5
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-10,9	19,5	53,1
Finansnetto	-10,9	19,5	53,1
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,5	2,4	5,6
Finansiella kostnader, mnkr	0,5	2,4	5,6
Ordinarie utdelning kommunala bolag	-140,0	-140,0	-140,0
Ingående ram	-139,3	-139,3	-139,3
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-0,7	-0,7	-0,7
Utdelning	-0,7	-0,7	-0,7
Planerad extrautdelning kommunala bolag	-81,0	-1,0	-1,0
Ingående ram	-262,7	-262,7	-262,7
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	181,7	261,7	261,7
Utdelning	181,7	261,7	261,7
Avskrivningar	355,4	371,7	389,1
Ingående ram	350,0	350,0	350,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	5,0	20,0	35,0
Avskrivningar	5,0	20,0	35,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,4	1,7	4,1
Avskrivningar, mnkr	0,4	1,7	4,1

Tabell 1.

Investeringsbudget för anläggningar och lokaler, per nämnd 2024-2028

	2024	2025	2026	2027	2028
Kommunstyrelsen	650	782	1 001	398	308
- Verksamhetsfastigheter	650	782	1 001	398	308
- varav förskoleverksamhet	51	89	144	39	0
- varav grundskoleverksamhet	87	362	341	54	0
- varav gymnasieverksamhet	50	0	0	0	0
- varav gemensamt skolverksamhet	142	134	37	25	25
- varav vård och omsorgsverksamhet	179	233	453	144	24
- varav övriga fastigheter och lokaler	191	164	186	136	259
- varav förskjutning projekt	-50	-200	-160	0	0
Kultur och fritidsnämnden	71	43	47	10	16
Miljö- och räddningstjänstnämnden	5	10	0	6	8
Stadsbyggnadsnämnden	114	144	118	73	130
- varav kommunala	114	112	118	73	130
- varav medfinansiering till statlig infrastruktur	0	33	0	0	0
Torshälla stads nämnd	36	9	19	37	70
Summa nämndernas investeringar	875	988	1 185	523	532
KS Exploaterings- och markverksamhet	186	276	204	100	75
Summa investeringar totalt	1 061	1 264	1 389	623	607
Självfinansieringsgrad	38%	44%	43%	95%	101%

INVESTERINGSBUDGET FÖR ANLÄGGNINGAR OCH LOKALER 2024-2028 (mnkr)

Kommunstyrelsen

Fastigheter förskoleverksamhet	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Hällberga ny, ersätter två, inkl kök	Plan	X		X	X	X		
Nougaten (beställs 2022), varav kök 4 mnkr	Leasing	X				X		
Backa, ny ersätter en, inkl kök 15 mnkr	Plan	X			X	X		
Sundbyvägen ny, ersätter den gamla inkl kök 15 mnkr	Plan	X				X	X	
Pågående investeringar								
Eskilshem, leasing, varav kök 4 mnkr	Leasing	X		X				
Fogdegatans förskola - nybyggnad, inkl kök 8 mnkr	183202	X	X	X				
Summa Investering				51	89	144	39	0
- varav kök				12	15	19	15	0

Fastigheter grundskoleverksamhet	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Kjula, utbyggnad	183204	X	X	X	X			
Munktellskolan, Ny F-6 +7-9 etapp 2 inkl kök 19 mnkr i o gy idrottshall centralt	233202	X	X		X	X	X	
Mesta Ny 4-9 inkl kök 23 mnkr och anpassad grundskola	Plan	X		X	X	X		
Björktorp, ombyggnation	243201	X		X	X	X		
Skogstorpsskolan, upprustning + anpassad grundskola		X		X	X	X		
Grundläggning tillfälliga lokaler Mesta skola		X		X				
Pågående investeringar								
Munktellskolan, Ny F-6 +7-9 etapp 1 inkl kök 7 mnkr	203203	X	X					
Summa Investering				87	362	341	54	0
- varav kök			7			19		23

Fastigheter gymnasieverksamhet	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Pågående investeringar								
Idrottshall framtiden 1	233201	X	X	X				
Rekarne ombyggnation	213202	X	X	X				
Summa Investering				50	0	0	0	0

Fastigheter skolverksamhet, gemensamt	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Tegelviken ny förskola inkl kök 23 mnkr	203208	X		X	X	X		
Tegelviken idrottshall		X		X	X			
Tegelviken matsal med entre + angöring		X		X	X			
Verksamhets- och säkerhetsanpassningar inkl. utemiljö	Ram			X	X	X	X	X
Pågående investeringar								
Fristadsskolan (Vildrosen + V.Folkskolan ombyggnation)	223201	X	X	X				
Summa Investering				142	134	37	25	25
<i>- varav kök</i>					23			

Fastigheter vård- och omsorgsverksamhet	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Kälby (planeras ersätta Snäckberget)	Plan	X		X	X			
Djursta	Plan	X			X	X		
Torlunda	Plan	X			X	X		
Nytt gruppboende	Plan	X					X	X
Valtomta	233401	X	X	X				
Nytt korttidsboende barn (Glömsta)	Plan	X		X	X	X		
Voob 2024 nr 2, egen regi, byggnationen leasas	223403	X				X		
Nytt boende Skogstorp (60 platser)	223404	X		X	X	X		
Lagersberg	Plan	X				X	X	
Verksamhetsanpassningar	Ram			X	X	X	X	X
Nytt gruppboende, anpassad demens yngre än 65		X		X	X	X		
Upprustning utemiljö vid äldreboenden		X			X			
Pågående investeringar								
Spångagården, leasing samtliga etapper	193406	X	X					
Skogstorp, Backa 2:1	193402	X		X	X			
Vävle (Jäder-Sundby 2:33)	193401	X	X	X				
Samsjuklighet	213401	X	X	X				
Ekeby	223402	X	X	X				
Summa Investering				179	233	453	144	24
- varav kök								

Övriga fastigheter och lokaler	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Mindre ombyggnader	Ram			X	X	X	X	X
Säkerhet	Ram			X	X	X	X	X
Tillgänglighet	Ram			X	X	X	X	X
Solel	Ram			X	X	X	X	X
Storkök	Ram			X	X	X	X	X
Energi- och miljöåtgärder	Ram			X	X	X	X	X
Komponentutbyte	Ram			X	X	X	X	X
Laddstolpar	Ram			X	X	X	X	X
Räddningsstation syd inkl vätgas	Plan	X	X	X	X	X		
Reservkraft	214301	X	X	X	X	X	X	X
Krisberedskap Tegelviken		X			X			
Batterilager isstadion	234301	X	X	X				
Slottskolans kök	234103	X	X	X				
Slagstaskolan, kök	234102			X				
Rekarne, kök (projekt kylld matlåda)	234105	X	X	X				
Hällby kök	Plan				X			
Lås och larm i Värjan	234302	X	X	X				
Trumman	233201	X					X	X
Toaletter bortastå, Tunavallen	Plan	X		X				
Årby ersätta vattenskadat omklädningsrum	243502	X		X				
Torsharg ersätta nedbrunnet omklädningsrum		X		X				
Verksamhetsanpassning socialförvaltningen	Ram			X	X	X	X	X
Verksamhetsanpassning kök	Ram			X	X	X	X	X
Verksamhetsanpassning AVF	Ram			X	X	X	X	X
Pågående investeringar								
UPMEF II		X	X	X	X	X	X	X
Summa investering				191	164	186	136	259
<i>- varav kök</i>				<i>80</i>	<i>23</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>8</i>
Förskjutning projekt				-50	-200	-160		
Summa fastighets- och exploateringsenheten				650	782	1 001	398	308

Kultur- och fritidsnämnden

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom					
			2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Ny fotbollsplan Balsta (uppvärmd	233506	X		X				
Årby ersätta vattenskadat omklädningsrum (investeringen till FOEX men behålla begäran av kompensation till hyra)	243502	X		X				
Allaktivitetsplats Fröslunda Sturehöjden FLR	243503	X		X				
Utveckling kulturlokaler	243504	X		X	X			
Gröndal fastighetsdelning och gemensamhetsanläggning	233504	X		X	X			
Flytt av Fröslunda IP och Lagersbergs konstgräs	Plan	X			X	X		
Mindre raminvesteringar	Ram	X		X	X	X	X	X
Ekängens idrottsområde etapp 1	213503	X			X			
Ekängens idrottsområde etapp 2	223503	X				X	X	
Föreningsbyggnad Vilsta friluftsområde	233502	X						X
Ridhusanläggningar	Plan	X			X			
Allaktivitetsplats	Plan	X				X		
Gästhamnsbrygga Sundbyholm renovering	Plan	X			X			
Renovering bryggor och infart Bosöknabadet	Plan	X				X		
Förstudie bryggor kanotled	Plan	X				X		
Bryggor kanotled	Plan	X					X	
Ny friidrottsmatta i Munktell (Löparbanor och inneplan)	Plan	X			X			
Åtgärder Stiga, högtalarsystem och belysning	Plan	X			X			
Utredning renovering konstverket globen	Plan	X				X		
Utredning utomhusbad		X			X			
Pågående investeringar								
Anpassning av lokaler för dansverksamhet	193501	X		X				
Tunavallens utvecklingsplan	203505	X	X	X				
Ekängens utvecklingsplan	203507	X		X				
Idrottens infrastruktur byte av konstgräs	213501	X	X	X	X			
Förbättringar i friluftsområden, friluftslivsplan	223501	X		X				
Fortsatt utveckling Vilsta	223502	X		X				
Sorteringsmaskin biblioteket	223504	X	X	X				
Allaktivitetsplats, nya underlag till "kulanplaner"	233501	X		X				
Belysning Fröslunda IP och del av FLR	233505	X		X				
Eskilstuna motorsportcenter	233508	X		X				
Eskilstuna motorsportcenter - VA Gröndal SMK	233503	X		X				
Summa Investering				71	43	47	10	16

Miljö- och räddningstjänstnämnden

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Övningsanordningar	241901	X	X	X				
Brandstation syd , inventarier	Plan	X			X			
Brandstation syd, bemanning	Plan	X						
Brandfordon	Plan	X		X				
Brandfordon	Plan	X			X			
Brandfordon	Plan	X					X	
Brandfordon	Plan	X						X
Pågående investeringar								
Brandfordon	231901	X	X					
Summa Investering				5	10	0	6	8

Stadsbyggnadsnämnden

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom					
			2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Mindre raminvesteringar	Ram	X		X	X	X	X	X
Utbyte belysning	Ram	X		X	X	X	X	X
Beläggningsarbeten	Ram	X		X	X	X	X	X
Mindre projektinvesteringar 2024	241001	X		X				
Mindre projektinvesteringar 2025	Plan				X			
Mindre projektinvesteringar 2026	Plan					X		
Mindre projektinvesteringar 2027	Plan						X	
Stadsparken, bryggor västra	241002	X		X	X			
Vilsta entrétorg m.m.	241003	X		X				
Sturegatan	241004	X		X				
Stadsparken, bryggor östra	Plan				X			
Strömsholmen	Plan				X			
Vilsta lekplats, belysning m.m.	Plan				X			
Kungsplan	Plan					X	X	
Omdragning vilstastigen m.m.	Plan					X		
Våtmark klippberget	Plan					X		
Invallning Eskilstunaån	Plan					X		
Stadsdelspark, FLR-området	Plan						X	X
Måttjohanssons väg/Gapsundins väg	Plan						X	
Skiftinge stadsdelspark och torg	Plan							X
Kungsgatan delen Tullgatan-Ståhlbergsvägen	Plan							X
Shared space, Nygatan	Plan							X
Kloster kyrkopark	Plan							X
Gc Folkesta-Dalby	Plan							X
Gc Brunnssta inkl. bor över ån	Plan							
Rullstolsgångor								
Ökad framkomlighet i trafiken								
Ökad belysning otrygga platser								
Hundrastgård Hällby								
Pågående investeringar								X
Renovering pumpstation	241005	X	X	X				
BM-stråket, Kapellbacken	191006	X	X	X				
Renovering kaj, Köpmangatan	221002	X	X	X				
Stadsparken-Entréer	211003	X	X	X	X			
Stadsparken- Belysning	211003	X	X	X				
Gjuteritorget	231003	X	X	X				
Tullgatan	231004	X	X	X	X			
Cykelvägar genom centrum	221004	X	X		X			
Stenby lekpark och gc	231002	X	X	X				
Belysning Fristadstorget	231005	X	X	X				
Förskjutning projekt				X	X	X	X	
Summa Investering				114	112	118	73	130
Väg 53, genomfart Eskilstuna				X	X	X	X	X
Gc Hällby-Kvicksund		X	X		X			
Summa medfinansiering statlig infrastruktur				0	33	0	0	0
Summa total				114	144	118	73	130

Torshälla stads nämnd

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Mindre raminvesteringar	Ram	X		X	X	X	X	X
Mindre projektinvesteringar 2024	Ram	X		X				
Mindre projektinvesteringar 2025	Plan				X			
Mindre projektinvesteringar 2026	Plan					X		
Mindre projektinvesteringar 2027	Plan						X	
Gc och belysning, Bjällerstavägen	242102	X		X				
Bad, Krusgårdsparken	Plan						X	
Bro, gästhamn och båtplats	Plan							X
Östra Torget	Plan							X
Pågående investeringar								
Båtplatser, Hamnen	212103	X	X	X				
Torshargs IP	212102	X	X	X				
Bryggor Mälarmölen	202101	X	X	X				
Septitank och bryggor Mälarmölen	182103	X	X	X				
Båtbryggor 2023		X		X				
Summa Investering				36	9	19	37	70

Kommunstyrelsen Exploaterings- och markinvesteringar

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom					
			2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Exploatering	Ram	X		X	X	X	X	X
Strategiska markköp	Ram			X	X	X	X	
Mindre mark- och fastighetsköp	Ram	X		X	X	X	X	X
Dagvattenprojekt	234601	X	X	X				
Pågående investeringar								
Bevarande av kulturmiljö Munktellstaden/Nötknäpparen	Plan	X		X	X	X		
Summa investering				186	276	204	100	75
Summa investeringar och medfinansiering till statlig infrastruktur				875	988	1 185	523	532
Summa Exploaterings- och markinvesteringar				186	276	204	100	75
Summa total				1 061	1 264	1 389	623	607
- varav kök				92	61	46	23	31
- varav pågående				343	142,1	49	12	35
- varav leasing				36	0	286	0	0